

**Uchwała Nr XXIII/167/16**  
**Rady Gminy Korytnica**  
**z dnia 17 czerwca 2016 r.**

**w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Korytnica na lata 2016-2025.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016r. poz. 446) w związku z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015r. poz. 163 ze zm.) Rada Gminy postanawia:

§1

Przyjąć „Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Korytnica na lata 2016-2025” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Korytnica.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY

Rady Gminy  
*Janusz Tarapata*  
Janusz Tarapata

## UZASADNIENIE

### do uchwały w sprawie przyjęcia „Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Korytnica na lata 2016-2025”

Konieczność opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2015r. poz. 163 ze zm.).

Strategia pozwoli na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Dokument określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować ich skutki. Strategia stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

PRZEWODNICZĄCY  
Rady Gminy  
*[Podpis]*  
Michał Tarapata

*Załącznik do Uchwały Nr XXIII/167/16  
Rady Gminy Korytnica  
z dnia 17 czerwca 2016 r.*



**GMINNA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW  
SPOŁECZNYCH  
GMINY KORYTNICA  
NA LATA 2016-2025**

## SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE.....	4
II. PODSTAWY PRAWNE.....	6
III CHARAKTERYSTYKA GMINY KORYTNICA.....	8
3.1 Podstawowe informacje o gminie.....	8
3.1.1 Infrastruktura techniczna.....	9
3.1.2 Gospodarka odpadami.....	9
3.1.3 Sieć wodociągowa.....	10
3.1.4 Sieć energetyczna.....	10
3.1.5 Gospodarka.....	10
3.1.6 Turystyka.....	12
3.1.7 Mieszkańcy Gminy Korytnica.....	13
3.1.8 Ochrona zdrowia.....	14
3.1.9 Oświata i kultura.....	14
3.1.10 Bezpieczeństwo publiczne.....	17
3.2 Strategiczne kierunki rozwoju gminy.....	18
3.3 System pomocy społecznej.....	19
3.3.1 Klienci Ośrodka Pomocy Społecznej.....	20
3.4 Rozpoznanie i identyfikacja podstawowych problemów społecznych.....	24
3.4.1 Bezrobocie.....	24
3.4.2 Niepełnosprawność.....	26
3.4.3 Uzależnienie.....	27
3.4.4 Przemoc w rodzinie.....	28
3.4.5 Ubóstwo.....	30
3.4.6 Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.....	31
3.4.7 Problemy ludzi starszych i chorych.....	34
3.5 Kapitał społeczny Gminy Korytnica.....	34
IV KIERUNKI ROZWOJU GMINY KORYTNICA.....	41
4.1 Wizja Gminy Korytnica.....	41
4.2 Misja Gminy Korytnica.....	41
4.3 Cele Gminy Korytnica.....	41



4.4 Strategiczne kierunki działań w Gminie Korytnica na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.....	42
V. ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	55
5.1 Monitoring Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.....	56
5.2 Źródła finansowania.....	57
ZAKOŃCZENIE.....	57

## I WPROWADZENIE

Podstawę prawną niniejszej Strategii stanowi art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 ze zm.), zwanej dalej ustawą, zgodnie z którym jednostki samorządu terytorialnego opracowują i realizują strategię rozwiązywania problemów społecznych. Do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka<sup>1</sup>.

Wprowadzony w 2004 roku akt prawny zmienił charakter działań realizowanych przez jednostki powołane do realizacji zadań ustawy. Pomoc społeczna stała się instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których pokonanie przekracza ich możliwości, poprzez wykorzystanie nadanych jej uprawnień, zasobów i możliwości. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie na zasadzie partnerstwa z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, kościołem katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Zmiany legislacyjne miały na celu pragmatyczne dostosowanie przepisów prawa do zmieniających się potrzeb sfery rozwiązywania problemów społecznych. Intensywne przemiany minionej dekady spowodowały wystąpienie w Polsce nowych problemów społecznych. Najbardziej widoczne, to: pogłębiające się zjawisko ubóstwa rodzin, związane z długotrwałym bezrobociem; problemy egzystencji osób samotnych, starszych i niepełnosprawnych; niedostatek materialny rodzin, szczególnie wielodzietnych oraz uzależnienie i przemoc w rodzinie, to trudne problemy, które oczekują rozwiązania przez władze samorządowe oraz instytucje pomocy społecznej na poziomie lokalnym.

Ustalony model pomocy społecznej dąży do wyrównywania różnic, szans życiowych, jakie powstają w wyniku jednostkowych zdarzeń losowych, dysfunkcji ról społecznych czy niedoskonałości systemu zabezpieczenia społecznego. Od skuteczności w rozwiązywaniu powyższych problemów zależy funkcjonowanie wspólnoty samorządowej, jaką stanowi gmina.

Realizacja zadań postawionych przed pomocą społeczną (zarówno na poziomie społeczności lokalnej, jak i na poziomie rodziny i jednostki), a także konieczność wypracowania niekonwencjonalnych form pomocy, wymaga profesjonalnego i systemowego diagnozowania

<sup>1</sup> Art. 17 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r.



problemów społecznych w skali gminy. Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie Gminy Korytnica została sporządzona w oparciu o dane będące w dyspozycji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Korytnicy, uzyskane w toku jego bieżącej działalności, Powiatowego Urzędu Pracy, instytucji i organizacji współpracujących z Ośrodkiem.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2025 jest wieloletnim dokumentem programowym, mającym podstawowe znaczenie dla bezpieczeństwa społecznego mieszkańców Gminy Korytnica, a w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Przyjęcie przez samorząd Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ma istotne znaczenie dla realizacji lokalnej polityki społecznej. Strategia zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie i powiecie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej, między innymi jak: edukacja, polityka zdrowotna, bezpieczeństwo publiczne, pomoc osobom niepełnosprawnym, zapobieganie wykluczeniu społecznemu, polityka równego statusu kobiet i mężczyzn.

Działania będą kierowane głównie do środowisk, które pozostają na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem.

Niezwykle istotne jest systemowe podejście do rozwiązywania problemów rodziny, co powoduje, że dysfunkcje mające w niej miejsce nie są traktowane jako izolowane zjawiska dotyczące pojedynczych osób. Stąd pomimo wielu różnych form pomocy skierowanych na jednostkę, podejmuje się także pracę z całą rodziną, gdyż zmiany w jej funkcjonowaniu stanowią szansę na to, że następne pokolenie nie stanie się klientem pomocy społecznej. Dlatego też najistotniejszym z celów działań społecznych jest ochrona i zapewnienie warunków do rozwoju rodziny. Nie jest to jednak praca łatwa – praca społeczna, to codzienne dotykanie ludzkich emocji, praca wymagająca ogromnej empatii, wrażliwości i wyrozumiałości, umiejętności pracy z klientem trudnym.

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Korytnica na lata 2016-2025 ma w swoich założeniach długofalowych przybliżyć mieszkańcom gminy – klientom pomocy społecznej – lepszą jakość życia i zadbać o zabezpieczenie ich podstawowych potrzeb.

Działania te będą skierowane do tych środowisk, które pozostają na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem.

Diagnoza problemów społecznych poprzez obszary strategiczne została sporządzona przez

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Korytnicy, a do ich sformułowania wykorzystano zasoby Urzędu Gminy w Korytnicy, Powiatowego Urzędu Pracy w Węgrowie, jednostek Policji, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Korytnicy, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Korytnica, przy wykorzystaniu dostępnych danych statystycznych GUS oraz wymienionych jednostek, z wykorzystaniem opracowań własnych, analiz, ocen oraz własnego doświadczenia, wiedzy i kompetencji w dziedzinie pomocy społecznej.

Koordynatorem Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Korytnicy.

## **II PODSTAWY PRAWNE**

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika wprost z cytowanego wcześniej art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej. Na treść i realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich między innymi:

- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2015r. Poz. 2082),
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014r. poz. 121 ze zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2014r. poz. 382 ze zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015r. poz. 1286 ze zm.),
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015r. poz. 1515 ze zm.),
- Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz. U. z 2015r. poz. 2156 ze zm.),
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011r. Nr 231, poz. 1375 ze zm.),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011r. Nr 127, poz. 721 ze zm.),



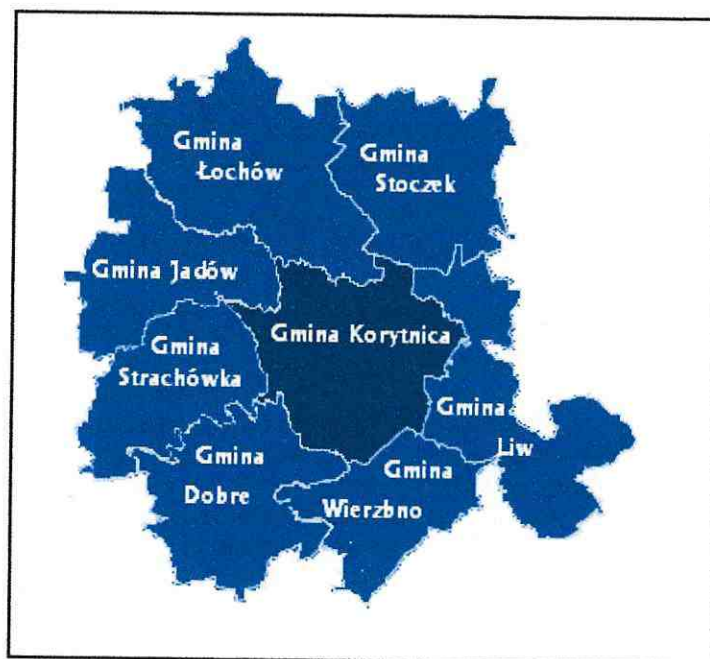
- Ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015r. poz. 121 ze zm.),
- Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015r. poz. 748 ze zm.),
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2013r. poz. 966 ze zm.),
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy, o zmianie Kodeksu Cywilnego (Dz. U. z 2014r. poz. 150 ze zm.),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014r. poz. 1118 ze zm.),
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011r. Nr 43, poz. 225 ze zm.),
- Ustawa z dnia 13 listopada 2003 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2015r. poz. 513 ze zm.),
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015r. poz. 114 ze zm.),
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015r. poz. 149 ze zm.),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2015r. poz. 581 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012r. poz. 124 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r. poz. 1390),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 roku o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. z 2006r. Nr 94, poz. 651 ze zm.),
- Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2016r. poz. 169 ze zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015r. poz. 332 ze zm.),
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016r. poz. 195 ze zm.).

### III CHARAKTERYSTYKA GMINY KORYTNICA

#### 3.1. Podstawowe informacje o gminie

Gmina wiejska Korytnica położona jest w zachodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie węgrowskim. Gmina sąsiaduje:

- od północy z gminami Łochów i Stoczek;
- od wschodu z gminą Liw;
- od południowego zachodu z gminą Dobrze (powiat miński);
- od południa z gminą Wierzbno;
- od zachodu z gminą Jadów i gminą Strachówka (powiat wołomiński).



Gmina zajmuje powierzchnię 180,54 km<sup>2</sup>, co stanowi 14,81% powierzchni powiatu węgrowskiego. Użytki rolne zajmują 80% jej powierzchni a lasy 15%. Korytnica położona jest w odległości 70 km od Warszawy i 14 km od miasta powiatowego Węgrów. Administracyjnie gmina Korytnica dzieli się na 41 miejscowości wymienionych poniżej w kolejności alfabetycznej: Adampol, Bednarze, Chmielew, Czaple, Dąbrowa, Decie, Górki Borze, Górki Grubaki, Górki Średnie, Jaczew, Jugi, Kąty, Komory, Korytnica, Kruszew, Kupce, Leśniki, Lipniki, Maksymilianów, Nojszew, Nowy Świętochów, Paplin, Pniewnik, Połazie Świętochowskie,

Rabiany , Rąbież, Roguszyn , Rowiska, Seklak, Sewerynow, Stary Świętochów, Szczurów, Trawy, Turna, Wielądki, Wola Korytnicka, Wypychy, Zakrzew, Zalesie, Żabokliki , Żelazów

W 2016 roku, wg danych z ewidencji ludności w gminie Korytnica zamieszkuje 6437 mieszkańców. Wskaźnik zaludnienia wynosi 35,7 os/km<sup>2</sup>.

### **3.1.1 Infrastruktura techniczna**

#### Odprowadzanie i oczyszczalnia ścieków

Na terenie gminy zlokalizowana jest oczyszczalnia ścieków w miejscowości Korytnica o przepustowości 125 m<sup>3</sup>/dobę, która obsługuje miejscowość gminną Korytnica. Zbiorna sieć kanalizacyjna o długości 6,89 km zbudowana jest w systemie grawitacyjno-ciśnieniowym. Lokalne oczyszczalnie ścieków funkcjonują w Szkołach Podstawowych w Sewerynowie i Pniewniku oraz Spółdzielni Mieszkaniowej w Turnie.

Na terenie gminy funkcjonuje 351 przydomowych oczyszczalni ścieków typu roślinno-stawowego.

W pozostałych gospodarstwach domowych ścieki gromadzone są w szczelnych zbiornikach bezodpływowych, które wywożone są przez uprawniony podmiot do oczyszczania ścieków. Planowana jest budowa kolejnych przydomowych oczyszczalni ścieków.

### **3.1.2 Gospodarka odpadami**

Na terenie gminy Korytnica prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych. Odbiór odbywa się w systemie workowym „u źródła” oraz w kontenerach 1100l i KP-7. Podmiotem realizującym wywóz odpadów jest Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. w Węgrowie. Odpady niesegregowane wywożone są do Zakładu w Woli Suchożebrskiej (instalacja mechaniczno-biologiczna przetwarzania odpadów) a odpady segregowane na składowisko odpadów w Węgrowie Ruszczyźnie oraz innych zakładów i przedsiębiorstw przetwarzania odpadów, które posiadają stosowne umowy.



### **3.1.3 Sieć wodociągowa**

Z wodociągów sieciowych w gminie Korytnica korzystają wszyscy mieszkańcy, gmina jest w 100% zwodociągowana. Woda dostarczana jest ze stacji wodociągowych w Górkach Grubakach i w Pniewniku. Do wsi Paplin dostarczana jest woda z wodociągu Tończa zlokalizowanego na terenie gminy Liw. Długość zbiorczej sieci wodociągowej wynosi 162,03 km. Na terenie gminy jest 1832 przyłącza wodociągowe.

### **3.1.4 Sieć energetyczna**

Sieć energetyczna jest dobrze rozwinięta i stanowi jednolity system krajowy. Energia dostarczana jest za pomocą sieci elektroenergetycznych wysokiego napięcia poprzez linie napowietrzne 110/15kV z Głównych Punktów Zasilania zlokalizowanych w Węgrowie, Łochowie i Mińsku Mazowieckim. Ponadto przez teren gminy przebiegają tranzytowo dwie jednotorowe linie najwyższych napięć wchodzące w skład krajowego systemu sieci przesyłowych.

Obecny system zaopatrywania mieszkańców w energię elektryczną w pełni pokrywa istniejące zapotrzebowanie, jednakże wymaga on stopniowej modernizacji i reelektryfikacji niektórych miejscowości. Urządzenia i linie przesyłowe (często sprzed roku 1968 r.) mają wyższą niż średnią awaryjność i charakteryzują się ponadnormatywnymi spadkami napięcia. W szczególności dotyczy to miejscowości obsługiwanych przez stacje w Mińsku Mazowieckim, gdzie duża odległość pomiędzy stacją a końcówkami sieci obniża sprawność urządzeń.

### **3.1.5 Gospodarka**

Gmina Korytnica przynależy do regionu o podstawowej funkcji rolniczej i dlatego też dominuje gospodarka rolna. Sprzyjają temu dobre gleby, korzystne warunki klimatyczne (dobre nasłonecznienie, łagodny klimat, stosunkowo duża ilość opadów atmosferycznych) oraz ukształtowanie powierzchni (łagodna rzeźba terenu).

Na obszarze gminy dominującą, a właściwie jedyną formą jest rolnictwo indywidualne. Struktura agrarna charakteryzuje się umiarkowanym rozdrobnieniem. Gospodarstwa rolne o powierzchni 7 ha - 10 ha i 10 ha – 15 ha stanowią 13% ogółu.



Zakres powierzchni	Liczba gospodarstw
Ogółem:	4 198
0,0 – 0,4999 ha	1 122
0,5 – 0,9999 ha	467
1,0 – 1,4999 ha	409
1,5 – 1,9999 ha	284
2,0 – 2,9999 ha	400
3,0 – 4,9999 ha	534
5,0 – 6,9999 ha	374
7,0 – 9,9999 ha	300
10,0 – 14,9999 ha	216
15,0 – 19,9999 ha	59
20,0 – 29,9999 ha	25
30,0 – 49,9999 ha	5
50,0 – 99,9999 ha	2
100,0 ha i powyżej	1

Źródło : Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy Korytnica

W strukturze zasiewów dominują zboża. Na dalszych miejscach lokują się rośliny przemysłowe okopowe. Wynika to z przydatności gleb, warunków klimatycznych oraz opłacalności produkcji.

Hodowla obejmuje głównie trzodę chlewną i bydło. Wysoki odsetek gospodarstw utrzymujących oba typy produkcji wskazuje na brak specjalizacji w hodowli.

Z uwagi na fakt, że gmina jest gminą typowo rolniczą mało jest podmiotów gospodarczych prowadzących inną działalność. Dominują usługi związane z obsługą rolnictwa oraz budownictwo. Formą prowadzonej działalności są najczęściej małe warsztaty i obiekty drobnej wytwórczości. Główne rodzaje prowadzonej działalności to handel detaliczny i hurtowy, warsztaty naprawcze, usługi budowlane, transport i gospodarka magazynowa.

Choć ilość podmiotów gospodarczych systematycznie wzrasta w niewielkim stopniu przekłada się to na wzrost liczby miejsc pracy.

### 3.1.6 Turystyka

Gmina Korytnica nie posiada bogatych tradycji turystycznych. Część terenu gminy nie spełnia wymogów stawianych potencjalnym terenom rekreacyjnym. Jednak znaczny obszar gminy stanowi doskonale miejsce dla rozwoju agroturystyki i rekreacji przy jednoczesnej dobrej komunikacji. Jednakże dla pełnego i efektywnego wykorzystania tych terenów dla celów turystycznych niezbędne jest przygotowanie odpowiedniej bazy turystycznej a także działania mające na celu przybliżanie mieszkańcom możliwości zakładania gospodarstw agroturystycznych w miejscowościach Górki Grubaki i Paplinie. Gmina Korytnica charakteryzuje się głównie turystyką pieszą i rowerową, ze względu na walory przyrodnicze i krajobrazowe. Teren ten dzięki minimalnej interwencji człowieka jest w stanie zbliżyć do naturalnego. Niepowtarzalnym walorem jest dolina rzeki Liwiec, z piaszczystymi plażami i urwistymi skarpami. Poza rzeką Liwiec rozciągają się lasy o powierzchni 2818 ha. Teren ten położony jest w granicach Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego o pow. 100 ha.

Ważnym elementem wspierającym rozwój turystyki na terenie gminy jest zarówno stan i bogactwo środowiska naturalnego na terenie gminy jak i szeroko pojęte dziedzictwo kulturowe. Za podstawowe wartości kulturowe wpływające na politykę przestrzenną na obszarze GMINY KORYTNICA uznano:

- układy przestrzenne historycznych wsi,
- obiekty architektury wpisane do rejestru zabytków i ewidencji konserwatorskiej,
- historyczne zespoły zieleni formowanej,
- cmentarze,
- stanowiska archeologiczne.

Zabytki sakralne reprezentowane są w Gminie przez murowane kościoły w Korytnicy i Pniewniku. Późnoklasycyzyński kościół w Korytnicy p.w Św. Wawrzyńca został wybudowany w latach 1876 – 1880, wg projektu znanego architekta Bolesława Podczaszyńskiego. Kościół w Pniewniku został wybudowany w 1927 roku w stylu neogotyckim, wg projektu architekta Ludwika Panczakiewicza.

Wśród świeckich obiektów, stanowiących dużą wartość konserwatorską i architektoniczną, przeważają obiekty drewniane. Obiekty murowane występują sporadycznie. Najstarszych obiektów drewnianych z 2 połowy XIX wieku zachowało się niewiele, m.in. dom nr 20 w Żelazowie, dom nr 4 w Wypychach. Zdecydowana większość budynków zainteresowania konserwatorskiego datowana



jest na lata 20 – te i 30 – te XX wieku. Na terenie Gminy Korytnica zachowało się kilka zespołów rezydencjonalnych, charakterystycznych dla tego typu założeń z pogranicza mazowiecko – podlaskiego. Do najskromniejszych należy zespół w Kietlance, w którym murowane budynki, po współczesnych przebudowach, utraciły oryginalny wygląd, a z parku pozostało zaledwie kilka zabytkowych dębów. Niezwykle cennym, zwłaszcza pod względem historycznym, jest murowany dwór w Korytnicy. Został wybudowany w 2 połowie XIX wieku dla Tymoteusza Łuniewskiego, znanego polskiego uczonego z zakresu rolnictwa, który przez pewien okres prowadził tu wzorowe gospodarstwo rolne. Szczególną wartość w obrazie drewnianego budownictwa dworskiego w Polsce, ma dwór w Paplinie, wybudowany w połowie XVIII wieku, a następnie przebudowany w 1877 roku przez architekta Władysława Mierzanowskiego.

Do zabytkowych nekropolii należą cmentarze rzymsko-katolickie: w Kątach, Korytnicy i Pniewniku. Wielkimi walorami przestrzennymi, artystycznymi i historycznymi wyróżnia się wśród nich cmentarz w Korytnicy, powstały w I połowie XIX wieku.

Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków, obiektów postulowanych do wpisu, obiektów zainteresowania konserwatorskiego oraz ich szczegółowy opis wraz z ilustracjami oraz dokumentacją fotograficzną znajduje się w opracowaniu studialnym wartości kulturowych gminy Korytnica

### **3.1.7 Mieszkańcy Gminy Korytnica**

Demografia jest ważnym czynnikiem wpływającym na tempo rozwoju społeczno – gospodarczego. Najważniejsze cechy demograficzne, które mają wpływ na możliwości rozwojowe gminy to:

- wysoki poziom wykształcenia mieszkańców;
- utrzymanie się średniego wskaźnika gęstości zaludnienia;
- dynamiczna struktura wieku ekonomicznego ludności z zaznaczającym się spadkiem udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym, spadającym procentowym udziałem ludności w wieku produkcyjnym i występowaniem wzrostowego trendu procentowego udziału ludności w wieku poprodukcyjnym;
- zachowanie równowagi pomiędzy płciami;
- dodatni poziom przyrostu naturalnego;
- odwrócenie niekorzystnych trendów migracyjnych.

Rok	Liczba ludności	Urodzenia	Zgony
2013	6554	64	94
2014	6505	65	83
2015	6451	64	87

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Korytnica

### 3.1.8 Ochrona zdrowia

Podstawowe zadania z zakresu opieki zdrowotnej na terenie gminy sprawuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej EL-MED i PANACEUM. Zatrudnionych jest dwóch lekarzy rodzinnych. Ponadto funkcjonują dwa gabinety stomatologiczne i jeden gabinet rehabilitacyjny. Na terenie gminy znajduje się również punkt apteczny. Natomiast opieka specjalistyczna oraz leczenie zamknięte dostępne jest w pobliskim Węgrowie.

Do najczęstszych schorzeń z jakimi zgłaszają się pacjenci należą: choroby układu oddechowego, cukrzyca, nadciśnienie, choroby serca, choroby wrzodowe żołądka i dwunastnicy, choroby układu krążenia, wady postawy dzieci i młodzieży, zwyrodnienia stawów i kręgosłupa. Przyczynami powyższego stanu rzeczy są niewłaściwe nawyki żywieniowe, brak profilaktyki i wczesnego wykrywania chorób, niedostateczna aktywność fizyczna – ruchowa.

Ponadto w szkołach prowadzona jest profilaktyka zapobiegania powstawaniu próchnicy (fluoryzacja) dla klas I-VI, sześć razy w roku szkolnym. Prowadzone są również patronaże wykonywane przez położne i pielęgniarki. Do pierwszego roku życia prowadzone są przesiewowe badania lekarskie i pielęgniarskie. Robione są również bilanse dla 2-latków, 4-latków, 6-latków, 10-latków, 16-latków i 18-latków oraz szczepienia ochronne według obowiązującego kalendarza szczepień od 0 lat do 19 roku życia. Natomiast dla osób starszych na zlecenie lekarza prowadzone są wizyty domowe w środowisku.

### 3.1.9 Oświata i kultura

Gmina i powiat jako jednostki samorządu terytorialnego odpowiadają za utrzymanie i rozwój bazy materialnej szkół i placówek oświatowych. Odpowiedzialność ta dotyczy wymiaru ekonomicznego oraz rozciąga się również na sferę zobowiązań wobec społeczności gminy w zakresie tworzenia systemu edukacyjnego, który młodzieży stworzy szansę osobistego rozwoju, a



środowisku zapewni cywilizacyjny awans. Gmina Korytnica dąży do tworzenia takich warunków funkcjonowania szkół, które zapewniają powszechność, celowość oraz wysoką jakość systemu edukacyjnego.

Na terenie gminy funkcjonują następujące placówki oświatowe :

- Zespół Szkolno – Przedszkolny w Korytnicy
- Szkoła Podstawowa w Maksymilianowie
- Szkoła Podstawowa w Górkach Grubakach
- Szkoła Podstawowa w Sewerynowie
- Szkoła Podstawowa w Pniewniku
- Gimnazjum Publiczne w Korytnicy

Poza w/w systemem edukacji w gminie spora liczba dzieci uczęszcza do szkół zlokalizowanych w sąsiednich gminach. Dotyczy szczególnie miejscowości gminnych takich jak: Czaple, Rąbież i Żabokliki.

**Tabela: Liczba uczniów w poszczególnych szkołach w gminie Korytnica**

L.p.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów w szkole	Liczba uczniów w klasie „0”
1.	Zespół Szkolno – Przedszkolny w Korytnicy	162	25
2	Szkoła Podstawowa w Górkach Grubakach	54	13
3	Szkoła Podstawowa w Pniewniku	80	22
4.	Szkoła Podstawowa w Maksymilianowie	55	10
5.	Szkoła Podstawowa w Sewerynowie	73	16
6.	Publiczne Gimnazjum w Korytnicy	177	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Korytnica

Zespół Szkolno – Przedszkolny w Korytnicy zatrudnia ( w etatach ) 17,15 nauczycieli, w tym: 10,56 dyplomowanych, 4,50 mianowanych, 1,09 kontraktowych, 1,00 stażystów.

Szkoła Podstawowa w Górkach Grubakach zatrudnia ( w etatach ) 9,00 nauczycieli w tym: 4,00 dyplomowanych , 3,00 mianowanych, 1,00 kontraktowych, 1,00 stażystów.

Szkoła Podstawowa w Pniewniku zatrudnia (w etatach ) 10,54 nauczycieli w tym: 7,61 dyplomowanych, 1,97 mianowanych, 0,96 stażystów.

Szkoła Podstawowa w Maksymilianowie zatrudnia ( w etatach) 10,58 nauczycieli w tym:

4,75 dyplomowanych, 2,33 mianowanych, 2,00 kontraktowych, 1,50 stażystów.

Szkoła Podstawowa w Sewerynowie zatrudnia ( w etatach ) 11,01 nauczycieli w tym: 9,00 dyplomowanych , 1,78 mianowanych , 0,23 kontraktowych.

Publiczne Gimnazjum w Korytnicy zatrudnia ( w etatach ) 20,09 nauczycieli w tym: 13,00 dyplomowanych, 4,63 mianowanych, 0,89 kontraktowych, 1,57 stażystów.

Aktualnie istniejąca sieć szkół zapewnia optymalne warunki do realizacji zadań oświatowych. Obiekty oświatowe, ich wyposażenie oraz odpowiednie kwalifikacje nauczycieli zapewniają odpowiednie działania wychowawcze ukierunkowane na kształtowanie pożądanych społecznie podstaw i właściwy rozwój osobowości młodego pokolenia .

W gminie Korytnica nie funkcjonuje dom kultury. Pewne formy działalności kulturalnej prowadzone są w Gminnej Bibliotece Publicznej w Korytnicy z filiami w Górkach Grubakach, Maksymilianowie, Pniewniku i Sewerynowie. W bibliotece pracują trzy osoby: dyrektor, młodszy bibliotekarz, księgowy. Gminna Biblioteka Publiczna wraz z filiami zgromadziła w swoich zasobach łącznie 27 290 woluminów. W 2015 zarejestrowanych było 851 czytelników. W ciągu roku dokonali oni 13 720 wypożyczeń.

Głównym zadaniem Biblioteki jest gromadzenie i opracowywanie materiałów bibliotecznych ze szczególnym uwzględnieniem materiałów dotyczących własnego regionu. Udostępnianie zbiorów bibliotecznych odbywa się na miejscu, wypożyczanie na zewnątrz oraz prowadzenie wypożyczeń międzybibliotecznych, jak również organizowanie czytelnictwa i udostępnianie materiałów bibliotecznych czytelnikom niepełnosprawnym. Ważnym zadaniem jest również popularyzacja książki i czytelnictwa, ciągłe doskonalenie form i metod pracy bibliotecznej.

Jednym z najistotniejszych zadań jest rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych. Działalność kulturalna i edukacyjna w każdym społeczeństwie odgrywa bardzo istotną rolę. Wprowadzanie nowych metod dydaktycznych opartych na najnowszych technologiach prowadzących do nauki poprzez zabawę rozwija nowe kompetencje i umiejętności.

Gminna Biblioteka Publiczna w Korytnicy zajmuje powierzchnię 100 m<sup>2</sup>. Jest to jedno pomieszczenie wyposażone w media, które zostało podzielone dzięki odpowiedniemu ustawieniu regałów książkowych na poszczególne agendy: wypożyczalnię, literaturę dla dzieci i młodzieży, literaturę dla dorosłych, czytelnię. Znaleziono również miejsce na pracownię internetową, która posiada trzy stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu. Instytucja realizuje swoje zadania przy pomocy filii bibliotecznych.



Tematyka księgozbiorów dobierana jest wg potrzeb czytelników, wolny dostęp do półek. W bibliotece czytelnicy mogą nieodpłatnie korzystać z komputera i Internetu. W czytelni można wertować czasopisma, których biblioteka posiada kilka tytułów. Kadra biblioteki służy pomocą w doborze księgozbioru. Podejmowane są również zadania z zakresu edukacji i kultury we współpracy z różnymi instytucjami. Organizowane są wystawy malarskie, rzeźby, prezentacje poezji lokalnej, spotkania z teatrem, spotkania autorskie, konkursy recytatorskie, literackie, plastyczne oraz lekcje biblioteczne.

### **3.1.10 Bezpieczeństwo publiczne**

Za zapewnienie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, ochronę przeciwpożarową i zapobieganie innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska odpowiada Starosta Węgrowski, Komendant Powiatowy Policji oraz Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej. Odpowiedzialność ponoszą: Komendanci Policji – za porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli, Komendant Państwowej Straży Pożarnej oraz Terenowe Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej – za ochronę przeciwpożarową i zapobieganie innym nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska oraz zdrowia i życia ludzi.

Policjanci Komendy Powiatowej Policji w Węgrowie prowadzą również czynności profilaktyczne na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa. Główne kierunki, to realizowanie zadań określonych w rządowym projekcie zapobiegania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem Bezpieczniej”, ponadto realizowany jest program „Zapobiegania niedostosowaniu społecznemu i przestępczości dzieci i młodzieży” oraz inne programy ukierunkowane na bezpieczeństwo dzieci i młodzieży.

Działalność ta tak, jak w poprzednich latach prowadzona jest przede wszystkim podczas spotkań ze społeczeństwem i obejmuje następujące tematy:

- aspekty prawne przestępczości nieletnich, odpowiedzialność za popełnione czyny karalne, sankcje wynikające z Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich,
- Bezpieczne Wakacje,
- Bezpieczne Ferie,
- Stop Włamaniom,
- Bezpieczny Senior,
- Nie daj się okraść,



- Pozory mylą, dowód nie,
- Bądź widoczny, bądź trzeźwy, bądź bezpieczny,
- Bezpieczna droga do szkoły,
- Bezpieczna i przyjazna szkoła,
- Bezpiecznie nad wodą,
- Terroryzm,
- działania antydopalaczowe, narkotyki, nikotyna,

Ponadto policjanci Zespołu ds. Nieletnich i Patologii Wydziału Prewencji Komendy Powiatowej Policji w Węgrowie przeprowadzili spotkania w szkołach:

- z uczniami szkół podstawowych i gimnazjalnych – 18/415 uczniów
- z pedagogami, nauczycielami – 6/9
- z rodzicami – 5/127

W 2015 roku policjanci Komendy Powiatowej Policji w Węgrowie przeprowadzili 151 interwencji, z czego 71 interwencji domowych, z których 17 zakończyło się sporządzeniem Niebieskiej Karty. W sytuacjach, gdzie stwierdzono przemoc w rodzinie policjanci sporządzali „Niebieską Kartę” a następnie rodzina ta została objęta nadzorem dzielnicowego, jak też i innych instytucji zajmujących się pomocą osobom poszkodowanym przemocą.

W 2015 roku na terenie gminy Korytnica miało miejsce 27 kolizji drogowych, 4 wypadki drogowe, z czego 4 osoby zostały ranne, nie było ofiar śmiertelnych.

Głównymi przyczynami kolizji drogowych były m.in. nadmierna prędkość, nieprawidłowe skręcanie, wymijanie, wyprzedzanie, nieustąpienie pierwszeństwa przejazdu.

### 3.2 Strategiczne kierunki rozwoju gminy

Zainteresowanie samorządów lokalnych planowaniem strategicznym wynika najczęściej z poszukiwania sposobów optymalnego gospodarowania funduszami publicznymi w warunkach ich niedostatku z jednej strony i ogromnych potrzeb lokalnych społeczności z drugiej. Duży wpływ na planowanie miało wstąpienie Polski do Unii Europejskiej. Stworzyło ono konieczność dostosowania się pod względem strukturalnym i rozwojowym do unijnych wymogów. Potrzeba ta jednocześnie dała możliwość wykorzystania jej znacznych środków finansowych, bez których zrównoważony i harmonijny rozwój gminy jest ograniczony.

Z punktu widzenia władz lokalnych planowanie strategiczne jest rozumiane jako świadomy i

ukierunkowany na przyszłość proces ciągłego przygotowania i podejmowania decyzji dotyczących przyszłego poziomu rozwoju danego obszaru oraz koordynacji i integracji podejmowanych działań na rzecz realizacji podjętych ustaleń planistycznych.

Podstawowym zadaniem Strategii Rozwoju Lokalnego jest stworzenie podstaw do:

- wytyczenia perspektywicznych kierunków rozwoju gminy,
- identyfikacji i hierarchizacji problemów w poszczególnych obszarach funkcjonowania gminy,
- lepszego dostosowania gminy do zmieniającego się otoczenia, wykorzystanie szans i zagrożeń,
- sprawnego, efektywnego i skutecznego zarządzania gminą przez jej władze,
- optymalnego wykorzystania własnych środków finansowych,
- pozyskania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych (krajowych i zagranicznych),
- planowania działań w długim horyzoncie czasowym,
- realizacji zaplanowanych działań i monitorowania osiągniętych efektów.

### **3.3 System pomocy społecznej**

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Korytnicy jest jednostką organizacyjną Urzędu Gminy powołaną do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, świadczeń wychowawczych, zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i innych.

Ośrodek działa w szczególności na podstawie następujących przepisów prawa:

- Statutu zatwierdzonego Uchwałą Nr XXIV/113/04 Rady Gminy Korytnica z dnia 29 grudnia 2004 roku w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Korytnicy, Uchwałą Nr XV/70/07 Rady Gminy Korytnica z dnia 29 listopada 2007 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXIV/113/04 Rady Gminy Korytnica z dnia 29 grudnia 2004 roku w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Korytnicy, Uchwałą Nr XXV/135/08 Rady Gminy Korytnica z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXIV/113/04 Rady Gminy Korytnica z dnia 29 grudnia 2004 roku w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Korytnicy, Uchwałą Nr XXVIII/122/12 Rady Gminy Korytnica z dnia 11 października 2012 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XXIV/113/04 Rady Gminy Korytnica z dnia 29 grudnia 2004 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Korytnicy,
- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016r.



poz. 23),

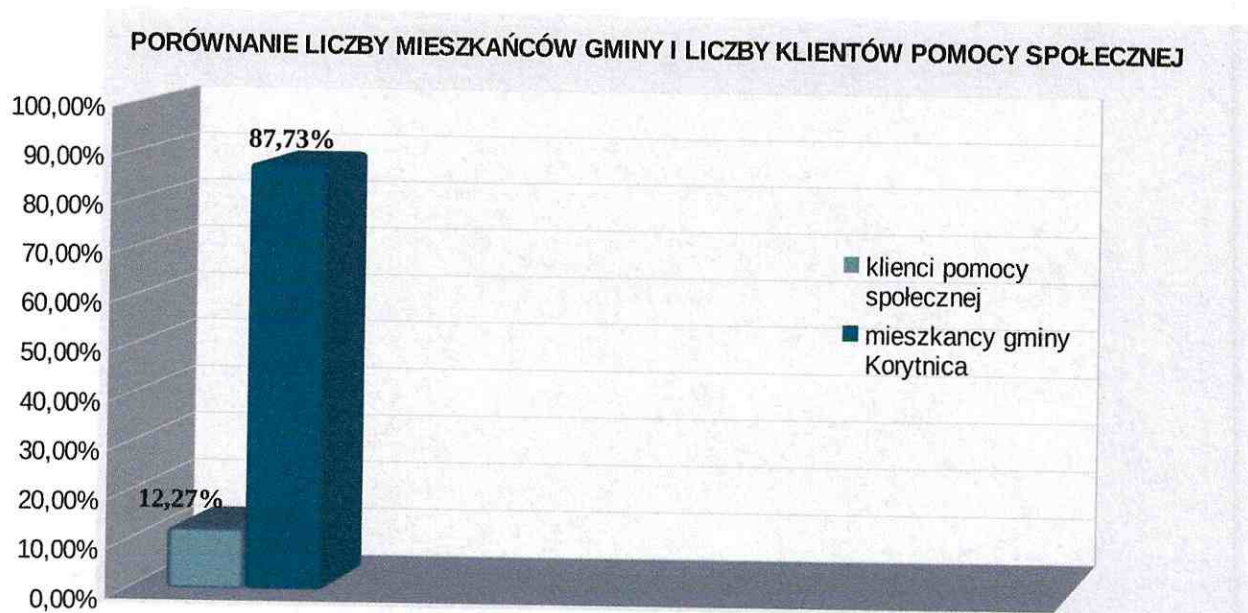
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014r. poz. 121 ze zm.),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2015r. poz. 2082),
- Ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015r. poz. 121 ze zm),
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015r. poz. 114 ze zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015r. poz. 163 ze zm.),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2015r. poz. 581 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r. poz. 1390),
- Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2016r. poz. 169 ze zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015r. poz. 332 ze zm.),
- Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2016r. poz. 162),
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2014r. poz. 1863 ze zm.),
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016r. poz. 195).

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Korytnicy zatrudnione są następujące osoby: kierownik, księgowa, starszy pracownik socjalny, specjalista pracy socjalnej, pracownik socjalny, starszy referent ds. świadczeń rodzinnych, referent ds. świadczeń rodzinnych, referent ds. świadczeń wychowawczych.

### **3.3.1 Klienci Ośrodka Pomocy Społecznej**

W gminie Korytnica wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku zamieszkiwało 6451 osób. Spośród nich system pomocy społecznej objął wsparciem 790 osób, co stanowi 226 rodzin.

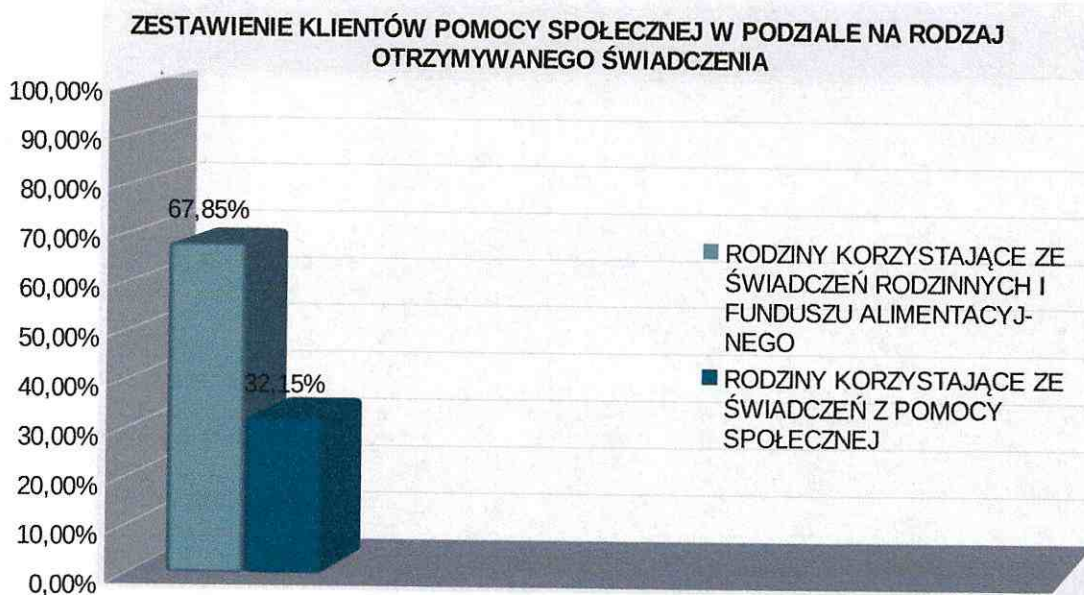




W roku 2015 dominującym czynnikiem przyznawania świadczeń z zakresu pomocy społecznej było ubóstwo, w wyniku czego przyznano pomoc 137 rodzin. Kolejnymi najczęściej występującymi powodami udzielania świadczeń były bezrobocie – 64 rodziny, niepełnosprawność 53 rodziny. Na terenie gminy Korytnica zamieszkuje 2879 rodzin.

Na ogólną liczbę klientów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej składają się osoby i rodziny uzyskujące wsparcie z tytułu:

- ustawy o pomocy społecznej – liczba rodzin 226
- ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – 477 rodzin.



Wydatki na zadania realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2015 roku po stronie wydatków zamknęły się na kwotę 3.367.875 zł.

**Tabela: Wydatki na realizację zadań w 2015 roku**

ZADANIA	WYDATKI
Zadania własne gminy	823.613
Zadania zlecone	2.544.262
Razem:	3.367.875
<b>Forma pomocy</b>	<b>Wydatki w zł</b>
<b>Zadania własne</b>	
Zasiłki celowe i pomoc w naturze	55 047
Domy Pomocy Społecznej	57 349
Zasiłki okresowe	49 241
w tym dotacja	46 665
Dożywianie dzieci	102 372
w tym dotacja	74 125
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	19 961
Zasiłki stałe	240 006
Wspieranie asystenta rodziny	24 102
Rodziny zastępcze	17 237
Bieżąca obsługa GOPS	258 298
<b>Zadania zlecone gminie</b>	
Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny	2 513 851
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	18 000
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	11 826



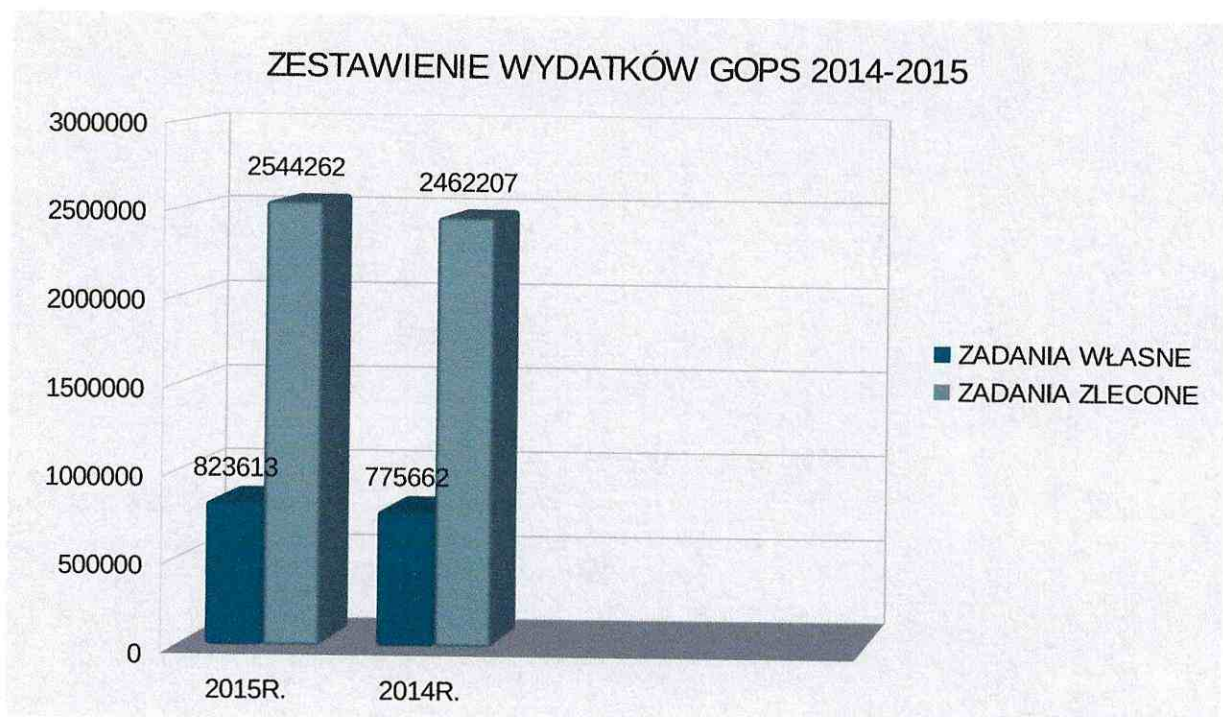
Karta Dużej Rodziny	585
---------------------	-----

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Korytnicy w ramach działań operacyjnych zrealizował w roku 2015 następujące wydatki:

- na wypłatę świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego kwotę 2 513 851 zł
- na wypłatę świadczeń z pomocy społecznej (tj. zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe, pomoc i usługi w domu pomocy społecznej, zasiłki okresowe, posiłek, składki na ubezpieczenie zdrowotne, zasiłki stałe) kwotę 523 976 zł
- na realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa; współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym) kwotę 41 339 zł.

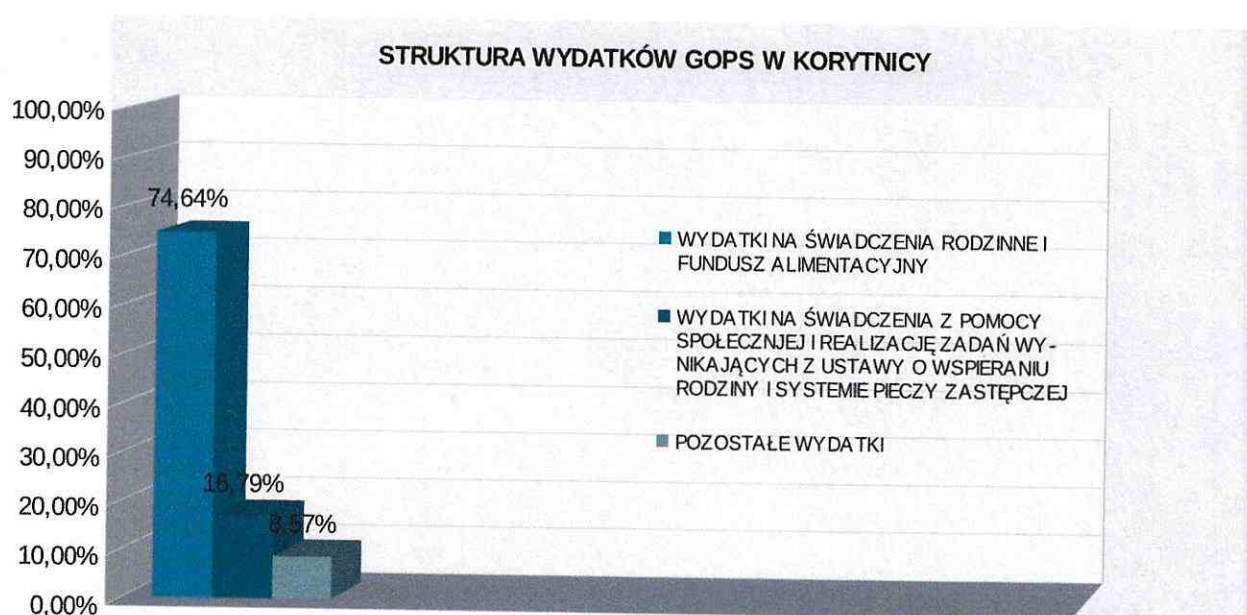
Łączne wydatki na zadania realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2015 roku wyniosły 3.367.875 zł i wzrosły w porównaniu z rokiem 2014 o kwotę 130.006 zł



Gminny Ośrodek pomocy społecznej w 2015 roku na wypłatę świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego wydatkował kwotę 2 513 851 zł, co stanowi 74,64% ogółu wydatków, a



na świadczenia z pomocy społecznej oraz realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej kwotą 565 315 zł, co stanowi 16,79% ogółu wydatków.



### 3.4 . Rozpoznanie i identyfikacja podstawowych problemów społecznych

#### 3.4.1 Bezrobocie

Bezrobocie jest złożonym i dynamicznym zjawiskiem gospodarki rynkowej, kształtowanym przez wiele czynników o różnym stopniu trwałości działania. Polega na pozostawaniu bez zatrudnienia przez osoby w wieku produkcyjnym, które są zdolne do pracy i zgłaszają gotowość jej podjęcia w pełnym wymiarze czasu pracy.

Społeczne konsekwencje bezrobocia, są trudne do określenia. Każdy przypadek bezrobotnego rodzi z całą pewnością stres związany z niepewnością. Bezrobocie marginalizuje ludzi. Sprzyja szerzeniu się alkoholizmu, agresywnych zachowań i przestępczości. Koszty bezrobocia, to także dyskomfort odczuwany przez osoby usiłujące pomóc bezrobotnemu, jak np. problem napięć między pracownikami urzędów pracy, pracownikami ośrodków pomocy społecznej, którzy narażeni są na impulsywne zachowania osób zgłaszających się po zasiłek czy inne pomoce wspierające.

Bezrobocie jest bardzo ważną kwestią społeczną, ponieważ:

- dotyczy dużych grup i zbiorowości społecznych;
- polega na kumulacji negatywnych cech położenia materialnego, społecznego lub politycznego;

- odbierane jest przez grupę jako niesprawiedliwe;
- zakłóca prawidłowy rozwój grupy, a przez to wywołuje społeczny niepokój i wzburzenie, jest źródłem napięć społecznych i wpływa destruktywnie na rozwój całego społeczeństwa;
- może być rozwiązane tylko drogą działań podjętych przez państwo lub podmioty polityki społecznej.

Gwałtowny spadek dochodów spowodowany utratą pracy doprowadza do wymuszonego ograniczenia lub rezygnacji z zaspokojenia niektórych potrzeb, a także zmusza do korzystania z finansowej i rzeczowej pomocy z zewnątrz, co często doprowadza do naruszenia spirali zadłużenia. Najdotkliwiej skutki bezrobocia w płaszczyźnie ekonomicznej odczuwają rodziny wielodzietne oraz niepełne. Utrata jedyne go żywiciela rodziny oznacza natychmiastowe pogorszenie warunków życia. Skutki bezrobocia rodziców nie tylko zmieniają sytuację dzieci, ale często mogą negatywnie wpłynąć na ich przyszłe losy w związku z ograniczonymi możliwościami realizacji planów edukacyjnych. Skutki tego procesu odczuwalne są również w małej, lokalnej społeczności, jaką jest nasza gmina.

#### Struktura bezrobocia w Gminie Korytnica.

<b>Bezrobocie</b>	<b>2015</b>	<b>2014</b>	<b>2013</b>
Liczba osób bezrobotnych ogółem, w tym:	257	311	345
kobiety	126	146	157
mężczyźni	131	165	188
Długotrwale bezrobotni	154	207	216
Z prawem do zasiłku	24	20	26
Bez prawa do zasiłku	233	291	319

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Węgrowie. Opracowanie własne

Większość mieszkańców gminy zatrudnionych jest w rolnictwie. Ten dział gospodarki generuje niewielką ilość nowych miejsc pracy nawet w okresach rozwojowych charakteryzuje się występowaniem ukrytego bezrobocia. Poprawa sytuacji na rynku pracy byłaby możliwa w wypadku realizacji nowych inwestycji na terenie gminy (turystyka, agroturystyka, przetwórstwo płodów rolnych), bądź na terenie pobliskiego Węgrowa. Pewna grupa osób dojeżdża do pracy w aglomeracji warszawskiej.

Na koniec 2015r. w gminie Korytnica zarejestrowanych było jako osoby bezrobotne 257 osób. Podobnie jak na obszarze całego kraju, wysoki wśród bezrobotnych jest udział osób młodych



oraz długotrwanie bezrobotnych. Ponadto bardzo niekorzystnym zjawiskiem jest to, że w 2015r. około 91% bezrobotnych nie jest już uprawnionych do otrzymywania zasiłków. Problemem jest również niski poziom wykształcenia znacznej części bezrobotnych.

### **3.4.2 Niepełnosprawność**

Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz o zatrudnieniu osób niepełnosprawnych – jest to trwała lub okresowa niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Ustawa reguluje kwestie orzeczeń i zespołów orzekających. Dla osób do 16 lat obowiązuje orzeczenie o niepełnosprawności a dla starszych – o stopniu niepełnosprawności znacznym, umiarkowanym lub lekkim. Można wyróżnić następujące rodzaje niepełnosprawności:

- dysfunkcja narządów ruchu;
- dysfunkcja narządów wzroku (ślepotą);
- dysfunkcja narządów słuchu (głuchota);
- upośledzenie umysłowe;
- choroby psychiczne;
- przewlekłe choroby somatyczne;
- inne dysfunkcje i upośledzenia.

Osoby i rodziny dotknięte problemem niepełnosprawności, z powodu barier architektonicznych i społecznych nie mogą w pełni korzystać z dobrodziejstw życia społecznego oraz przysługujących im praw, co w efekcie prowadzi do społecznego wykluczenia.

Problemami osób niepełnosprawnych z terenu gminy Korytnica zajmują się:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Węgrowie;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Korytnicy.

Działania tych instytucji zmierzają do zabezpieczenia podstawowych potrzeb życiowych, wymaganych w procesie rehabilitacji, likwidacji barier architektonicznych a także do kompleksowych działań partnerskich, integrujących osoby niepełnosprawne.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej bardzo duża rola przypada powiatowi, który realizuje ją poprzez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Węgrowie. Osoby niepełnosprawne, których rodzaj niepełnosprawności tego wymaga mogą korzystać z dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, komunikacyjnych, jak również mogą oni też korzystać z turnusów rehabilitacyjnych.

Na terenie gminy funkcjonuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej El-Med i PANACEUM w Korytnicy zapewniający zakres podstawowych usług medycznych oraz w sąsiednim budynku świadczone są usługi rehabilitacyjne.

Osobom niepełnosprawnym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Korytnicy przyznaje zasiłki stałe. Osoby te korzystają również z zasiłków okresowych, celowych i pomocy rzeczowej.

W 2015 roku z zasiłku stałego skorzystało 49 rodzin na kwotę 240 006zł. Ze względu na stopień niepełnosprawności, wiek, stan zdrowia osoby niepełnosprawne mają ograniczone możliwości podejmowania działań mających na celu poprawę ich sytuacji materialnej.

Ponadto Ośrodek pomocy społecznej wypłaca świadczenia pielęgnacyjne dla matki lub ojca, którzy opiekują się niepełnosprawnymi dziećmi. W 2015 roku świadczenie pielęgnacyjne pobierało 38 rodzin, z czego 35 rodzin pobierało świadczenie na dzieci a 3 rodziny pobierały świadczenia na osoby dorosłe. Świadczenie to wynosiło 1 200 zł miesięcznie.

### **3.4.3 Uzależnienia**

Uzależnienie to sytuacja zależności psychicznej od określonej substancji, czy grupy substancji chemicznych. Światowa Organizacja Zdrowia, jako jednostkę chorobową, wprowadziła termin „zespół uzależnienia od alkoholu”. Jest to stan zmian psychicznych i zwykle także somatycznych, spowodowany nadużyciem alkoholu, który charakteryzuje się określonymi reakcjami, które z reguły obejmują skłonności do stałego lub okresowego używania alkoholu w celu doznania efektów psychicznych.

Osoby niedojrzałe emocjonalnie mają znacznie więcej problemów niż inne z pokonywaniem różnorodnych trudności życiowych. Często sięgają po środki, które w ich mniemaniu je wspomagają. Dla jednych są to narkotyki, dla innych, znacznie łatwiej dostępny alkohol.

Na terenie gminy w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, której zadaniem jest udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, a szczególnie ochrony przed przemocą w takich rodzinach. Na mocy ustawy, na Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych spoczywa obowiązek podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, gdy ma miejsce, na podłożu nadużywania alkoholu, rozkład życia rodzinnego, demoralizacja małoletnich itp.

Gminna Komisja zadania swoje realizuje w oparciu o Gminny Program Profilaktyki i



Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Gminny Program Narkomanii.

W ramach tych Programów w gminie, przy wykorzystaniu środków funduszu za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, prowadzone są następujące działania:

- funkcjonują świetlice opiekuńczo – wychowawcze dla dzieci pochodzących z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym.
- prowadzone są w szkołach pogadanki, konkursy, wycieczki, spektakle z zakresu profilaktyki antyalkoholowej i antynarkotykowej,
- wypoczynek letni dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym,
- przeprowadzane są kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- wzywane są osoby nadużywające alkohol i znęcające się nad rodziną. W razie potrzeby kompletowane są wnioski do biegłych sądowych (psychiatra i psycholog) w celu skierowania osoby na przymusowe leczenie odwykowe.

#### **3.4.4 Przemoc w rodzinie**

Przemoc jest działaniem zamierzonym i wykorzystującym przewagę siły lub zaprzestaniem działania, skierowanym przeciw członkom rodziny, które narusza prawa i dobra osobiste, powodując cierpienie i szkody. Jest zjawiskiem występującym dość często, przybierając najróżniejsze formy: przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej, ekonomicznej, zaniedbania. Ofiarami są zazwyczaj kobiety i dzieci, rzadziej mężczyźni. W stosunku do dzieci przemoc mogą stosować oboje rodzice. Są oni również sprawcami zaniedbań wobec dzieci.

Często sprawcami przemocy są osoby będące pod wpływem alkoholu. Złożoność zagadnienia powoduje, że sytuacja ofiar przemocy w rodzinie jest bardzo trudna, problem jest wielowątkowy, często zależność materialna i emocjonalna dodatkowo komplikuje sytuację. Jest wiele aspektów powodujących, że ofiary przemocy boją się lub nie chcą szukać pomocy. W ostatnim czasie ich sytuacja zmienia się - społeczeństwo jest coraz bardziej świadome tego, że przemoc ma miejsce w rodzinach i że trzeba stwarzać warunki, aby ofiary przemocy nie pozostawały osamotnione i mogły znaleźć pomoc.

Na dzień dzisiejszy podstawowym elementem w pracy na tym polu dla policji i pracowników socjalnych jest Niebieska Karta.

W ostatnich latach nasila się problem przemocy wobec członków rodzin, głównie na tle alkoholowym. Pracownicy socjalni wraz z policją próbują łagodzić istniejące sytuacje.

W 2015 roku na terenie gminy Korytnica policjanci sporządzili 17 „Niebieskich Kart - A”,

oświata sporządziła 1 „Niebieską Kartę - A” w rodzinach w których istnieje podejrzenie, że występuje przemoc. Sytuacja w tych rodzinach jest na bieżąco kontrolowana i sprawdzana przez dzielnicowego. Oprócz kart, które wpłynęły, 10 kart było kontynuowanych z poprzedniego roku.

2013		2014		2015	
Liczba sporządzony Niebieskich Kart		Liczba sporządzony Niebieskich Kart		Liczba sporządzony Niebieskich Kart	
Karta A	27	Karta A	23	Karta A	18
Karta C	24	Karta C	15	Karta C	12
Karta D	21	Karta D	13	Karta D	12
Liczba osób wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie	27	Liczba osób wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie	26	Liczba osób wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie	18
Liczba osób wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie	27	Liczba osób wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie	24	Liczba osób wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie	18

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS

Powyższa tabela pokazuje, że spada liczba osób (zarówno sprawców, jak i ofiar przemocy), które zgłaszają się na posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego i Grupy Roboczej zgodnie z wysyłanymi zawiadomieniami. W 2013r. Niebieskie Karty – C sporządzono z 88,89% osób wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie oraz Niebieskie Karty – D sporządzono z 77,78% osób wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie. Natomiast w 2015r. Niebieskie Karty – C sporządzono z 66,67% osób wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie oraz Niebieskie Karty – D sporządzono z 66,67% osób wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie. W porównaniu z 2013r. spadła liczba sporządzanych Niebieskich Kart – C o 22,22% oraz Niebieskich Kart – D o 11,11%. Przyczyną takiego zjawiska z pewnością jest brak odpowiednich instrumentów po stronie członków Zespołu Interdyscyplinarnego mogących wpłynąć, zmobilizować zarówno sprawców, jak i ofiary



przemocy do zgłaszania się na posiedzenia ZI/GR. Ofiary przemocy wzywają Policję zazwyczaj po wystąpieniu aktu przemocy, później jednak wycofują się z jakichkolwiek działań, zaniechają dalszej współpracy uniemożliwiając w ten sposób działanie innym instytucjom.

Z roku na rok zauważa się również spadek liczby zakładanych Niebieskich Kart – A wszczynających procedurę Niebieskie Karty. Przyczyn takiego zjawiska może być wiele. Po pierwsze ofiary przemocy często uważają, że nie oplaca im się zgłaszać aktów przemocy, ponieważ i tak nikt nie jest w stanie im pomóc. Ponadto ofiary przemocy często też nie zgłaszają kolejnych zdarzeń na Policję z powodu braku efektów podejmowanych działań przez ZI/GR, które z kolei spowodowane są brakiem odpowiednich instrumentów mogących zmusić sprawcę przemocy do współpracy z członkami ZI/GR przez co czuje się on bezkarny w swoich działaniach. A ofiara przemocy nie widząc żadnych efektów, poprawy swojej sytuacji wycofuje się z dalszych działań.

### **3.4.5 Ubóstwo**

Ubóstwo, jest to stan w którym jednostce bądź grupie społecznej brakuje środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb, uznawanych w danym społeczeństwie za niezbędne, np. żywność, ubranie, mieszkanie, zachowanie zdrowia, uzyskanie odpowiedniego wykształcenia czy też uczestniczenie w życiu kulturalnym. Zatem z tym zjawiskiem mamy do czynienia, gdy osoba lub rodzina nie ma dochodu lub osiąga go w bardzo niskiej wysokości, nie ma odpowiednich kwalifikacji pozwalających na wejście na rynek pracy oraz wykazuje cechy utrudniające korzystanie z dostępnych zasobów społecznych, np. wskutek uzależnienia czy też niepełnosprawności.

Zatem wykluczenie społeczne jest w istotny sposób powiązane z występowaniem ubóstwa. Człowiek doświadczający ubóstwa nie jest zdolny do racjonalnej oceny rzeczywistości, własnych możliwości i ograniczeń, odczuwa bezradność. Takie postrzeganie problemu sprzyja negatywnej ocenie osób wymagających pomocy, co najwyżej pozwalając uznać biednych za niezaradnych życiowo, zbędnych i marginalizowanych członków społeczeństwa.

Ustawowa granica ubóstwa jest to kwota dochodu ustalona w ustawie, która uprawnia do ubiegania się o przyznane świadczenia z pomocy społecznej i obecnie wynosi – dla osoby samotnej do 634 zł miesięcznie a dla osoby w rodzinie do 514 zł miesięcznie.

Często występującym problemem jest ubóstwo. Z roku na rok znacznie się nasiliło i systematycznie wzrasta liczba osób zwracająca się z tym problemem do GOPS. Niski poziom

dochodów rodzin nie pozwala na zabezpieczenie podstawowych środków materialnych na utrzymanie mieszkania, zabezpieczenie potrzeb edukacyjnych, zdrowotnych i kulturalnych. W celu likwidacji skutków ubóstwa pracownicy socjalni wnioskuje o udzielenie pomocy materialnej rodzinom borykającym się z tym problemem.

Tabela: Zestawienie liczby rodzin dotkniętych zjawiskiem ubóstwa na przełomie lat 2013-2015

Rok	2013	2014	2015
Lp. rodzin	128	149	137

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS

Statystyki OPS w Korytnicy wskazują, że w roku 2015 pomocy społecznej z powodu ubóstwa udzielono 137 rodzinom, co stanowiło 19,49% ogółu rodzin korzystających ze wsparcia tej instytucji (703 rodziny).

#### 3.4.6 Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego

Rodzina jest ważną instytucją, która ma do spełnienia wiele istotnych funkcji. Niestety, nie każda rodzina pokłada w niej nadzieję, istnieją rodziny niezdolne do samodzielnego funkcjonowania i stworzenia dzieciom warunków bytowych i opiekuńczo – wychowawczych. Poważne problemy wiążą się z sytuacją dzieci w rodzinach dysfunkcyjnych czyli takich, które nie zaspokajają w wystarczającym zakresie potrzeb materialnych, psychicznych i społecznych swoich członków.

Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego jest następną przyczyną przyznawania pomocy z GOPS w Korytnicy. Niezaradność w prowadzeniu gospodarstw domowych i gospodarowaniu skromnym budżetem domowym często przyczynia się do rozpadu małżeństw powodując równocześnie problemy wychowawcze z dziećmi. W przypadku rodzin wielodzietnych niski ich status nie rokuje szans na szybką poprawę. Często z powodu niezaradności następuje rozluźnienie więzi rodzinnych co w konsekwencji prowadzi do braku zapewnienia opieki osobom niepełnosprawnym i w podeszłym wieku. Osoby dotknięte tym problemem otrzymują pomoc z tutejszego ośrodka w postaci wsparcia finansowego. Są to zasiłki celowe na zaspokojenie podstawowych potrzeb, refundacja kosztów wyżywienia dzieci w szkołach, refundacja wypoczynku letniego.



Tabela: Zestawienie liczby rodzin na przełomie lat 2013-2015 u których stwierdzono bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Rok	2013	2014	2015
Lp. rodzin	121	130	105

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS.

Uchwałą Nr XXXI/138/12 Rady Gminy Korytnica z dnia 14 grudnia 2012r. zlecono Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Korytnicy realizację zadań własnych gminy, wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W związku z powyższym opracowano 3-letni Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Korytnica na lata 2016-2018, który został przyjęty Uchwałą Nr XVIII/143/16 Rady Gminy Korytnica z dnia 19 lutego 2016r. Do głównych celów w/w programu należy w szczególności: wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, a zwłaszcza z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci; edukacja środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny; wspieranie potencjału rozwojowego rodziny biologicznej na wczesnym etapie jej funkcjonowania; wzmocnienie systemu gwarantującego prawidłowy proces wychowawczy oraz ochrony dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i wykluczeniem; zwiększenie poziomu bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i rodziny poprzez prowadzenie stosownych działań profilaktyczno-edukacyjno-wychowawczych w środowisku; zapobieganiu powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz skuteczne reagowanie w sytuacjach już zaistniałych poprzez udzielanie wielopłaszczyznowego wsparcia.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Korytnicy w ramach realizacji tego zadania w 2015r. zatrudnił jednego asystenta rodziny na okres ośmiu miesięcy, który objął wsparciem łącznie 11 rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Środki finansowe na ten cel pozyskane zostały z dotacji w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2015” oraz ze środków własnych gminy. Przyjęta kwota dotacji wyniosła 15 000,00 zł, natomiast wydatkowana kwota wkładu własnego wyniosła 9 102,00zł.

Do głównych zadań asystenta rodziny należało m.in.: diagnozowanie problemów rodziny i określenie wspólnie z rodziną podstawowych problemów i potrzeb, sporządzenie planu pomocy rodzinie, zorganizowanie wsparcia środowiskowego oraz podejmowanie wspólnie z rodziną działań związanych z realizacją zadań zawartych w planie, które dotyczyły głównie - prawidłowego

wychowania i opieki nad dziećmi, dbania o zdrowie, nauki zarządzania budżetem domowym i gospodarowania budżetem domowym, wykonywania prac na rzecz domu oraz ich podziału na członków rodziny, pozyskiwania usług na rzecz domu i rodziny.

Ponadto zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2015 roku sześćcioro dzieci z terenu Gminy Korytnica znajdowało się w rodzinach zastępczych spokrewnionych a dwoje dzieci znajdowało się w domu dziecka. W związku z powyższym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej był zobowiązany pokryć część kosztów na utrzymanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Wydatkowana kwota na ten cel stanowiła 17 236,30zł.

Pracownicy socjalni z terenu gminy Korytnica na bieżąco monitorują sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, dążąc do minimalizowania liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej. Współpracują w tym zakresie z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Węgrowie oraz z pedagogami szkolnymi, pracownikami służby zdrowia, policją, przedstawicielami innych instytucji, które mają kontakt z rodziną. Konieczne jest wsparcie rodziny naturalnej już na etapie, kiedy pojawiają się problemy. Praca socjalna oraz wsparcie pracowników socjalnych i asystenta rodziny jest również niezbędna w rodzinach, z których dzieci zostały już umieszczone w pieczy zastępczej w celu powrotu dzieci do rodzin biologicznych. Niezbędne jest zintegrowane współdziałanie wszystkich instytucji działających na rzecz rodziny. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają zróżnicowanych rozwiązań.



### 3.4.7 Problemy ludzi starszych i chorych

Wiek biologiczny nie zawsze utożsamia się ze zmianami psychofizycznymi, dlatego przyjmujemy, że tym pojęciem będziemy określać ludzi w wieku poprodukcyjnym, czy emerytalnym. Chociaż to nie oznacza jeszcze konieczności niesienia pomocy.

Wiek ten jest okresem wyciszenia, zasłużonego wypoczynku, ale często pogarsza się wskaźnik jakości życia. Pamiętając, że starzenie się jest procesem, nie powinien to być okres nagłego czy szybkiego wycofania się z życia społecznego czy towarzyskiego, ponieważ może spowodować to osamotnienie, izolację czy poczucie zbędności. Osoby te organizują się i działają na swoją rzecz.

#### Lista problemów społecznych gminy Korytnica

- Niewystarczające zajęcia świetlicowe i zajęcia pozaszkolne dla dzieci i młodzieży
- Niewystarczająca opieka i wsparcie osób niepełnosprawnych
- Patologie społeczne i bezradność życiowa, uzależnienia
- Niewystarczające działania integrujące lokalną społeczność,
- Niewystarczająca opieka i wsparcie osób starszych,
- Zwiększające się ubóstwo i ubożająca lokalna społeczność,
- Niewystarczający dostęp do specjalistycznych usług medycznych, w tym rehabilitacji,
- Bezrobocie
- Brak miejsc pracy i zbyt niska przedsiębiorczość
- Niewystarczająca organizacja wypoczynku i opieki dla dzieci i młodzieży w okresie wakacyjnym
- Niski dostęp do internetu, i innych udogodnień technicznych

### 3.5 Kapitał społeczny Gminy Korytnica

Do oceny uwarunkowań kapitału społecznego występującego w gminie zastosowano metodologię analizy SWOT. Jest to metodologia stosowana do badania otoczenia zewnętrznego organizacji oraz analizy jej wnętrza.

Analiza SWOT oparta jest na prostym i powszechnie używanym schemacie klasyfikacyjnym, w którym czynniki wpływające dzielimy na:

- wewnętrzne pozytywne – mocne strony
- wewnętrzne negatywne – słabe strony
- zewnętrzne pozytywne – szanse
- zewnętrzne negatywne – zagrożenia

Ocena potencjału społecznego gminy w obszarze słabych i mocnych stron pozwala na określenie potencjału i słabości gminy w zakresie analizowanych sfer społecznych. Silny potencjał to baza umożliwiająca budowanie strategii, słabości to problemy i ograniczenia do pokonania. Zagrożenia to ostrzeżenie przed niepożądanym rozwojem warunków zewnętrznych, szanse to wsparcie i inspiracje dla lokalnej polityki społecznej. Trzeba podkreślić, że gmina ma niewielki wpływ na kształtowanie się zewnętrznych procesów społeczno – prawnych będących w jej otoczeniu. Ma możliwość kształtować i wykorzystywać aktywnie szanse oraz przeciwdziałać zagrożeniom płynącym z otoczenia.

<b>Tabela nr 1 - GOSPODARKA GMINY KORYTNICA</b>	
<b>Mocne strony</b>	<b>Słabe strony</b>
<p>Ekologiczne, indywidualne rolnictwo o wysokich możliwościach adaptacyjnych.</p> <p>Wysoki stopień uzbrojenia w wodociągi gminy umożliwiający nowoczesną produkcję rolną.</p> <p>Możliwa do zagospodarowania nadwyżka wykwalifikowanej siły roboczej.</p> <p>Oferta dla inwestorów i przygotowanie terenów pod inwestycje.</p> <p>Możliwość turystycznego zagospodarowania zbiorników wodnych i kompleksów leśnych.</p>	<p>Niewielkie możliwości dywersyfikacji prowadzonej działalności gospodarczej.</p> <p>Brak dostatecznie rozwiniętej sfery usług turystycznych.</p> <p>Niewielki popyt wewnętrzny wynikający z niskich dochodów mieszkańców gminy.</p>
<b>Szanse</b>	<b>Zagrożenia</b>
<p>Możliwości rozwojowe wynikające z wykorzystania wspólnotowych funduszy strukturalnych.</p> <p>Polityka władz gminy, przyjazna inwestorom i ukierunkowana na rozwój.</p>	<p>Brak konsekwentnej i długofalowej polityki państwa oraz wizji dla rozwoju samorządności w Polsce.</p> <p>Niewłaściwe rozwiązania prawne i brak zachęt dla inwestorów.</p>



<p>Wspieranie działań lokalnych poprzez wyspecjalizowane instytucje działające na szczeblu ogólnokrajowym.</p>	<p>Brak inwestorów wewnętrznych i zewnętrznych.</p> <p>Istnienie wielu gmin o zbliżonym profilu społeczno – gospodarczym konkurujących o fundusze i inwestorów.</p> <p>Brak wystarczających środków stanowiących udział własny będących warunkiem aplikowania o fundusze z programów pomocowych.</p>
--	--

**Tabela nr 2 - DETERMINANTY DEMOGRAFICZNE W GMINIE KORYTNICA**

<b>Mocne strony</b>	<b>Słabe strony</b>
<p>Wysoki odsetek ludzi młodych wśród ludności gminy.</p> <p>Dążenie dużych grup ludności do zdobywania wykształcenia i podnoszenia kwalifikacji zawodowych.</p> <p>Istnienie grupy lokalnych liderów, społeczników, aktywistów w miejscowościach gminy.</p>	<p>Brak rozwiniętego społeczeństwa obywatelskiego.</p> <p>Niezadowalająca sytuacja ekonomiczna sporej części ludności.</p>
<b>Szanse</b>	<b>Zagrożenia</b>
<p>Możliwości aktywizacji osób biernych społecznie, nieuczestniczących w życiu społecznym.</p> <p>Coraz bogatsza i tańsza oferta na rynku usług edukacyjnych.</p> <p>Możliwości wykorzystania funduszy pomocowych.</p> <p>Pozytywne skutki ożywienia gospodarczego i rozwoju kraju.</p> <p>Pozytywne tendencje demograficzne (wzrost liczby urodzeń) wynikające z przyjętych rozwiązań systemowych</p>	<p>Perspektywa niżu demograficznego.</p> <p>Zahamowanie rozwoju na poziomie makroekonomicznym.</p> <p>Ucieczka najlepiej wykształconych i najbardziej dynamicznych grup społecznych do ośrodków miejskich.</p> <p>Tendencja do osłabiania się więzi międzyludzkich i zamykania się rodzin.</p> <p>Niewielki odsetek klasy średniej wśród ogółu ludności gminy.</p>

(„becikowe”).	
Prorodzinna polityka państwa.	

<b>Tabela nr 3 – BEZROBOCIE I RYNEK PRACY NA TERENIE GMINY KORYTNICA</b>	
<b>Mocne strony</b>	<b>Słabe strony</b>
<p>Wzrost aktywności społecznej skutkujący zwiększeniem się liczby przedsiębiorstw.</p> <p>Pozytywny wpływ działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Węgrowie.</p> <p>Gotowość podejmowania przez młodych ludzi nowych wyzwań i elastyczne reagowanie na potrzeby rynku pracy.</p>	<p>Wysoki poziom bezrobocia.</p> <p>Wysoki, sięgający 91%, odsetek osób bezrobotnych pozbawionych prawa do zasiłku.</p> <p>Niewielki przyrost miejsc pracy na terenie gminy.</p> <p>Apatia i bierność osób długotrwale bezrobotnych.</p> <p>Niewystarczające kwalifikacje dużej grupy bezrobotnych.</p>
<b>Szanse</b>	<b>Zagrożenia</b>
<p>Wykorzystanie możliwości wynikających z dostępnych szkoleń.</p> <p>Programy aktywizacji osób bezrobotnych.</p> <p>Wzrost ilości miejsc pracy wynikający z ożywienia gospodarczego.</p>	<p>Brak miejsc pracy dla młodzieży, duży odsetek osób bezrobotnych z niskim poziomem wykształcenia.</p> <p>Niewielka efektywność podejmowanych działań w obszarze aktywizacji bezrobotnych i środków mających poprawiać ich konkurencyjność na rynku pracy.</p> <p>Zagrożenia wynikające z braku wykwalifikowanej siły roboczej będące skutkiem absorpcji przez zagraniczne rynki pracy</p>



**Tabela nr 4 – STAN OŚWIATY, KULTURY I TURYSTYKI NA TERENIE GMINY KORYTNICA**

<b>Mocne strony</b>	<b>Słabe strony</b>
<p>Kompetentna i fachowa kadra nauczycielska w szkołach gminy.</p> <p>Wykorzystanie nowoczesnych metod nauczania oraz dostęp szkół do Internetu.</p> <p>Czyste środowisko naturalne.</p> <p>Walory krajobrazowe wsi mazowieckiej.</p> <p>Liczne obiekty dziedzictwa kulturowego.</p>	<p>Niedostosowanie oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych do potrzeb rynku pracy.</p> <p>Brak Gminnego Ośrodka Kultury.</p> <p>Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura turystyczna w postaci ścieżek rowerowych, obiektów gastronomicznych, pól namiotowych itp.</p> <p>Brak środków na odrestaurowanie obiektów zabytkowych.</p>
<b>Szanse</b>	<b>Zagrożenia</b>
<p>Możliwość wykorzystania funduszy stypendialnych.</p> <p>Wykorzystanie multimediiów w procesach dydaktycznych.</p> <p>Sięgnięcie po europejskie fundusze pomocowe.</p> <p>Powołanie stowarzyszeń i instytucji kulturalnych, nastawionych na pielęgnowanie lokalnych tradycji.</p>	<p>Niedostatecznie rozbudzone ambicje edukacyjne rodzin zagrożonych wykluczeniem.</p> <p>Niewystarczająca dotacja centralna na cele oświatowe.</p> <p>Brak środków na funkcjonowanie instytucji kultury.</p> <p>Brak zrozumienia i zainteresowania kulturą sporej części społeczeństwa realizującego swe aspiracje kulturalne za pomocą telewizji i Internetu.</p>

**Tabela nr 5 – UWARUNKOWANIA BEZPIECZEŃSTWA OBYWATELI (W TYM BEZPIECZEŃSTWA SOCJALNEGO), ADMINISTRACJA SAMORZĄDOWA**

<b>Mocne strony</b>	<b>Słabe strony</b>
<p>Kompetentne, prężne i ukierunkowane prorozwojowo władze gminy.</p> <p>Współdziałanie funkcjonariuszy policji i straży pożarnej z władzami gminy i społecznością lokalną.</p> <p>Wskaźnik przestępczości poniżej średniej</p>	<p>Niezadawalający poziom technicznego wyposażenia służb ratowniczych i porządkowych.</p> <p>Wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej.</p> <p>Brak motywacji osób zagrożonych</p>

krajowej. Efektywne działanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Efektywne i skuteczne działanie Rady Gminy	wykluczeniem do podejmowania działań mających na celu poprawę własnej sytuacji. Niekorzystne tendencje polegające na dziedziczeniu ubóstwa i patologii.
<b>Szanse</b>	<b>Zagrożenia</b>
Możliwości wykorzystania środków unijnych. Wzrost nakładów na bezpieczeństwo i politykę społeczną będący owocem wzrostu gospodarczego. Wdrażanie nowych metod polityki społecznej i szkolenia pracowników GOPS.	Niekorzystne tendencje dotyczące wzrostu przestępczości, zwłaszcza wśród nieletnich. Coraz większy zakres występowania niekorzystnych zjawisk społecznych. Niekorzystne oddziaływanie rodzin patologicznych, dziedziczenie ubóstwa, patologii, dysfunkcji. Brak spójnej i całościowej polityki państwa w zakresie pomocy społecznej.

**Tabela nr 6 – UWARUNKOWANIA OCHRONY ZDROWIA NA TERENIE GMINY KORYTNICA**

<b>Mocne strony</b>	<b>Słabe strony</b>
Czyste środowisko naturalne niewywierające negatywnego wpływu na stan zdrowia mieszkańców gminy. Działalność niepublicznych placówek ochrony zdrowia. Niskie występowanie chorób zawodowych.	Niewystarczające poziom dofinansowania usług medycznych przez NFZ. Niedobory infrastruktury służby zdrowia. Zwiększanie się liczby osób powyżej 60 roku życia. Brak profilaktyki zdrowotnej.
<b>Szanse</b>	<b>Zagrożenia</b>
Podejmowane na szczeblu centralnym programy profilaktyki zdrowotnej. Zwiększenie nakładów na służbę zdrowia w wyniku wzrostu gospodarczego. Racjonalne gospodarowanie posiadanymi środkami.	Brak wsparcia dla placówek podstawowej opieki medycznej. Załamanie się wzrostu gospodarczego. Zmiany w ustawodawstwie regulującym finansowanie służby zdrowia. Coraz większa skala emigracji wykwalifikowanego personelu medycznego.



	Afirmacja alkoholu i nikotyny wśród młodzieży.
--	--

Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie problemów społecznych określamy instytucje znajdujące się na terenie gminy lub obejmujące swym zasięgiem działania jej mieszkańców, które funkcjonują w obszarze polityki społecznej i rozwiązują dane problemy. Instytucje i organizacje działające w sferze polityki społecznej : Parafia p.w. Św. Wawrzyńca w Korytnicy, Parafia p.w. Św. Jana Chrzciciela w Pniewniku, Parafia p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej w Kątach, Parafia p.w. Przemienienia Pańskiego w Trawach, jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, grupa nieformalna Koło Gospodyń Wiejskich w Leśnikach, jeden zespół szkolno – przedszkolny, 4 szkoły podstawowe, jedno gimnazjum, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Korytnicy, który współpracuje z różnego rodzaju podmiotami m.in.: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – w zakresie kierowania osób na komisje lekarskie celem ustalenia stopnia niepełnosprawności, organizowania wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży, szkołami poprzez współpracę z pedagogami szkolnymi, Powiatowym Urzędem Pracy – przy zatrudnianiu osób bezrobotnych z naszego terenu, policją, sądem – współpraca z kuratorami sądowymi.

Wykonana w oparciu o aktualną sytuację społeczno-gospodarczą gminy Korytnica analiza SWOT wskazuje, że mocną stroną gminy jest samorząd gminy i poziom potencjału edukacyjnego. Instytucje te sprawnie mogą decydować o sytuacji społecznej w gminie. Umiejętność pozyskiwania środków finansowych i wsparcie działań społecznych pozyskiwanymi funduszami zewnętrznymi stanowi dodatkowy atut do aktywizacji działań i rozwoju aktywności prospołecznych.

Analiza SWOT wskazuje na szereg słabych stron, m.in. brak przedsiębiorczości. Działania na rzecz wsparcia i rozwoju przedsiębiorczości i samozatrudnienia przyczynią się bezpośrednio do uaktywnienia gminy poprzez tworzenia miejsc pracy, aktywność społeczną i zawodową ludności. Stworzy to źródło dochodów dla gminnego budżetu na realizację przedsięwzięć społecznych.

Analiza problemów społecznych wskazuje niedostateczny poziom integracji społecznej oraz pożądanego poziomu więzi i zaangażowania na rzecz wspólnych działań społecznych.

## IV KIERUNKI ROZWOJU GMINY KORYTNICA

### 4.1 Wizja Gminy Korytnica

**Wizją rozwiązywania problemów społecznych gminy Korytnica jest partycypacja działań społeczności lokalnej na rzecz bezpieczeństwa, turystyki, ekologii, aktywności i rozwoju społecznego.**

### 4.2 Misja Gminy Korytnica

Misją gminy jest stworzenie dla mieszkańców środowiska bezpiecznego, czystego z rozwiniętą infrastrukturą turystyczną, służbą zdrowia, bazą oświatową i komunikacją dbającą o rozwój kultury i sportu wykorzystując własne zasoby społeczne i środowiskowe.

Zapewnienie odpowiedniego poziomu życia swoim mieszkańcom to kluczowe zadanie władz gminy Korytnica. W myśl nowoczesnie rozumianej polityki społecznej polegać to ma nie tylko na pomocy materialnej, lecz także w dużej mierze na stworzeniu możliwości i warunków do rozwoju we wszystkich dziedzinach życia.

Ważną kwestią jest uwzględnienie osób wykluczonych społecznie, które z różnych przyczyn nie włączają się w szereg przemian podnoszących warunki życiowe społeczności lokalnej.

Podstawowym warunkiem poprawy tego stanu rzeczy, i skutecznym przeciwdziałaniem negatywnym zjawiskom społecznym jest podwyższanie świadomości mieszkańców gminy na temat głównych przyczyn i skutków tych zjawisk. Należy też nakreślić zasady i możliwości zapobiegania ich powstawaniu. Ponadto sfera społeczna wymaga wsparcia finansowego, które umożliwi realizację usług publicznych na zadowalającym poziomie. Zakres zadań związanych ze sferą społeczną oddziałującą na standard życia mieszkańców jest bardzo szeroki. ,

### 4.3 Cele Gminy Korytnica

Celem strategicznym gminy Korytnica jest inicjowanie szeregu trwałych działań społecznych na rzecz poprawy warunków życia mieszkańców gminy, wyrównywania szans rozwoju społecznego, tworzenia inicjatyw prospołecznych służących zmianie społecznej.



Celem Strategii są działania długookresowe i długofalowe, polegające na inwestycji w kapitał ludzki, system edukacji, poprawę sytuacji materialnej, działania na rzecz poprawy rynku zatrudnienia mające powiązania ze wzrostem przedsiębiorczości. Kompleksowa pomoc osobom z problemami społecznymi powinna opierać się ponadto na profilaktyce, systematycznym monitorowaniu sytuacji społecznej i wczesnym reagowaniu w razie piętrzących się kłopotów.

Celem szerszym strategii jest zaspokojenie potrzeb społecznych i życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Podejmowanie działań na rzecz usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem.

Po dokonanej analizie SWOT oraz rozpoznania, identyfikacji i analizy problemów społecznych w gminie sformułowano następujące obszary działań:

- Wsparcie społeczne, bezrobocie, ubóstwo
- Oświata, kultura i turystyka
- Bezpieczeństwo społeczne, profilaktyka i ochrona zdrowia
- Inicjatywy dla społeczności lokalnej w tym dla rodzin, dzieci i młodzieży

W ramach wskazanych powyżej obszarów zostały wyznaczone i przedstawione zakresy priorytetowe działań społecznych na rzecz pożądanej zmiany społecznej w gminie Korytnica.

#### **4.4 Strategiczne kierunki działań w Gminie Korytnica na rzecz rozwiązywania problemów społecznych**

Podstawowym zadaniem rozwiązywania problemów społecznych było zidentyfikowanie obszarów ważnych kierunków rozwiązywania spraw społecznych w gminie Korytnica. Wybór obszarów priorytetowych był wynikiem analizy bieżącej sytuacji społecznej w gminie, analizy SWOT i uwarunkowań demograficznych i prawnych.

Zidentyfikowano i przeanalizowano pod kątem ważności i istotności rozwoju społecznego następujące obszary priorytetowe polityki społecznej :

- Wsparcie społeczne, bezrobocie, ubóstwo
- Oświata, kultura i turystyka
- Bezpieczeństwo społeczne, profilaktyka i ochrona zdrowia
- Inicjatywy dla społeczności lokalnej w tym dla rodzin, dzieci i młodzieży

**Obszar I. Wsparcie społeczne, bezrobocie, ubóstwo**

**Cel główny 1 - Wsparcie dla rodzin dotkniętych ubóstwem.**

W kraju w tym także w gminie Korytnica od kilku lat zaobserwować można proces stałego pogarszania się sytuacji życiowej i zubożenie znacznej liczby mieszkańców. Corocznie coraz większy procent ludności znajduje się poniżej granicy ubóstwa. Dzieje się tak pomimo ogólnego wzrostu poziomu dochodów i wydatków w Polsce, a rozbieżność ta powoduje zwiększenie stopnia zróżnicowania dochodowego w społeczeństwie. W szczególnie trudnej sytuacji są pojedyncze osoby bądź też całe rodziny dotknięte problemem długotrwałego ubóstwa. Wymusza ono szereg zmian w stylu życia, powoduje zwiększanie się poczucia beznadziejności oraz negatywnie wpływa na podejmowane decyzje. Często prowadzi do rezygnacji z podstawowych dóbr - żywności, leków czy też przyborów szkolnych. Pogłębia to beznadziejność i tak już trudnej sytuacji, tym bardziej, że wzrastają potrzeby dodatkowych nakładów finansowych.

Brak możliwości realizacji podstawowych potrzeb często powoduje spadek poziomu życia, zaniedbania w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Często na skutek tego powstają kolejne niekorzystne zjawiska: alkoholizm, narkomania, przestępczość, przemoc w rodzinie, osłabienie więzi rodzinnych itp. Należy przedsięwziąć szereg działań mających na celu niwelowanie tych negatywnych zjawisk lub całkowite ich wykluczenie dla rodzin dotkniętych ubóstwem.

<b>Wsparcie dla rodzin dotkniętych ubóstwem</b>		
<b>Cele szczegółowe</b>	<b>Realizatorzy i podmioty wspierające</b>	<b>Okres realizacji</b>
Działania ratunkowe polegające na udzielaniu doraźnej pomocy w formie pieniężnej - świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, świadczeń wychowawczych, zasiłków celowych, zasiłków okresowych, dodatków mieszkaniowych, zasiłków i stypendiów dla dzieci i młodzieży. Działania polegające na udzielaniu świadczeń w formie niepieniężnej – dotacja na posiłki dzieci w szkole, zakup podręczników, usługi	Wójt Gminy; Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Korytnicy; Powiatowy Urząd Pracy w Węgrowie Placówki oświatowe policja	Praca ciągła



<p>opiekuńcze w miejscu zamieszkania.</p> <p>Łagodzenie skutków ubóstwa poprzez organizowanie robót publicznych i organizowanie prac społecznie użytecznych.</p> <p>Praca socjalna z beneficjentami mająca na celu wskazanie umiejętnego sposobu odkrycia i wykorzystania ich własnych zasobów (praca socjalna, wsparcie psychologiczne, doradztwo zawodowe).</p> <p>Stałe doskonalenie współpracy pomiędzy różnymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się problemem ubóstwa.</p> <p>Stała weryfikacja przyznawanych świadczeń (głównie pieniężnych), tak, aby przyznawana pomoc trafiała do osób rzeczywiście jej potrzebujących.</p> <p>Wypracowanie zasad współpracy wszystkich podmiotów w społeczności lokalnej działających na rzecz rodziny</p> <p>Wspieranie rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi z dziećmi poprzez kontakt rodziców i dzieci z pedagogiem szkolnym.</p> <p>Wspieranie rodziny poprzez udział w zajęciach organizowanych przez świetlice opiekuńczo – wychowawcze i świetlice środowiskowe</p>		
--	--	--

**Cel główny 2- Ograniczenie bezrobocia na terenie gminy oraz łagodzenie negatywnych skutków społecznych.**

Wyodrębnienie tego obszaru w niniejszej strategii wynika z diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej gminy. Bezrobocie jest czynnikiem powodującym szybką degradację ekonomiczną jednostki i rodziny, potęguje biedę i rozszerza strefę ubóstwa. Prowadzi do obniżenia standardu

życia, sprzyja izolacji społecznej, pogarsza stan zdrowia, staje się wynikiem utraty kwalifikacji zawodowych, wpływa na wzrost konfliktów społecznych i zachowań patologicznych.

Ponadto bezrobocie występujące zwłaszcza w sektorze rolnictwa ma głównie charakter ukryty i nie jest możliwe do oszacowania, tym samym i walka z nim jest bardzo trudna. W zwalczaniu bezrobocia nie pomaga również postawa niektórych mieszkańców, która charakteryzuje się małą mobilnością zawodową, roszczeniową postawą wobec Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz niechęcią do współpracy na rzecz zmiany swojej trudnej sytuacji.

Pomimo tego istnieje duża szansa na przywrócenie choć części osób bezrobotnych czy biernych zawodowo na rynek pracy przy zastosowaniu odpowiednich instrumentów. Do instrumentów tych należą szeroko rozumiane usługi rynku pracy, obejmujące: szkolenia, doradztwo, pośrednictwo czy inne formy wsparcia. Właśnie szereg tych inicjatyw należy wprowadzić na terenie gminy Korytnica, co zacznie zwalczać istniejące bezrobocie.

<b>Ograniczanie bezrobocia na terenie gminy oraz łagodzenie jego negatywnych skutków społecznych</b>		
<b>Cele szczegółowe</b>	<b>Realizatorzy i podmioty wspierające</b>	<b>Okres realizacji</b>
<p>Podjęcie działań na rzecz powstawania nowych miejsc pracy w gminie.</p> <p>Współpraca z PUP i organizacjami pozarządowymi w celu przygotowania i realizacji projektów na rzecz przeciwdziałania bezrobociu (organizowanie szkoleń, przekwalifikowanie).</p> <p>Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu (prace interwencyjne, roboty publiczne, staże, przygotowanie zawodowe).</p> <p>Organizowanie pomocy psychologa w celu eliminacji negatywnych skutków psychospołecznych bezrobocia.</p> <p>Działania na rzecz dostosowania profili kształcenia placówek oświatowych szczebla ponadgimnazjalnego do potrzeb lokalnego rynku</p>	<p>Wójt Gminy;</p> <p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Korytnicy;</p> <p>Szkoły;</p> <p>Powiatowy Urząd Pracy w Węgrowie;</p> <p>Pracodawcy (staże)</p>	<p>Praca ciągła</p>



<p>pracy. Działania informacyjne i konsultacyjne na terenie urzędu gminy dla bezrobotnych poszukujących pracy. Aktywizacja bezrobotnych zmierzająca do polepszenia ich pozycji na rynku pracy</p>		
---	--	--

**Cel główny 3- Zwalczanie problemu alkoholizmu oraz łagodzenie negatywnych skutków tego zjawiska.**

Jednym z dominujących zagrożeń we współczesnym świecie jest szerząca się plaga alkoholizmu. Uzależnienie od alkoholu jest chorobą, która zaczyna się i rozwija podstępnie, bez świadomości zainteresowanej osoby. Ważne jest aby osoba uzależniona potrafiła przyznać się do bezsilności wobec alkoholu i braku umiejętności kierowania swoim życiem. Szczególnie zatrważający jest fakt, iż z roku na rok obniża się wiek osób sięgających po alkohol. Nastolatki nieraz sięgają po niego, aby zmanifestować swoją niezależność lub wyrazić bunt wobec dorosłych. Są także mało odporni na presję rówieśników i zdolni do robienia bardzo ryzykownych rzeczy tylko po to aby zaimponować kolegom. Należy położyć nacisk na uświadamianie o skutkach nadużywania alkoholu, kreować wzorce godne naśladowania.

Szczególnie ważnym problemem jest nadużywanie alkoholu w rodzinie, a jeżeli ktoś z członków rodziny pije w sposób chorobliwy, to cała rodzina doznaje szkody. Alkoholizm jest chorobą całej rodziny i wszyscy zostają wciągnięci w bolesny, uszkadzający wir powstający wokół tego, który pije. Życie rodzinne może być poważnie zaburzone przez alkohol także wtedy, gdy ktoś z członków rodziny jest dopiero na drodze do uzależnienia - upija się okresowo, ale nie występują u niego jeszcze w pełni objawy choroby. Dzieci, które wychowują się w rodzinach, z występującym nadużywaniem napojów alkoholowych żyją z poczuciem zagrożenia, cierpią i uczą się szczególnych sposobów postępowania, które im utrudniają życie. Doświadczenia dziecka z rodziny alkoholowej to doświadczenia totalnego zagubienia i chaosu - nigdy nie wiadomo na co można liczyć, ponieważ wszystko zależy od chwilowego nastroju osoby uzależnionej czy z problemem alkoholowym.

Następstwa społeczne wynikające z nadużywania alkoholu są bardzo poważne gdyż alkoholizm powoduje zazwyczaj rozbitcie rodziny, rozluźnienie więzów społecznych i zawodowych, zmniejszenie dyscypliny pracy i obniżenie jej jakości. Jest jednym z głównych czynników w

rozwoju przestępczości, także znaczna część wypadków komunikacyjnych i zawodowych związana jest z używaniem alkoholu.

W zdecydowanej większości przypadków, bez fachowej pomocy, osoba uzależniona nie potrafi sama sobie pomóc, co nie oznacza, że powinna być zwolniona od odpowiedzialności za swoje postępowanie. Jeżeli ktoś po pijanemu narusza prawo, zasady moralne, krzywdzi innych lub powoduje straty materialne, powinien za to ponosić odpowiedzialność, tak jak wszyscy ludzie.

<b>Zwalczanie problemu alkoholizmu oraz łagodzenie negatywnych skutków tego zjawiska.</b>		
<b>Cele szczegółowe</b>	<b>Realizatorzy i podmioty wspierające</b>	<b>Okres realizacji</b>
<p>Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej dla dzieci i młodzieży poprzez zwiększanie świadomości o negatywnych skutkach spożywania alkoholu.</p> <p>Wspieranie finansowe rodzin dotkniętych problemem alkoholowym w tym w formie dożywiania dzieci.</p> <p>Rozpropagowanie wśród społeczności lokalnej informacji o działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>Współpraca z Poradnią Terapii Uzależnień w Węgrowie</p> <p>Wdrażanie programów profilaktycznych w szkołach, uczenie umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu życiu</p> <p>Dokonywanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych a w szczególności sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.</p>	<p>Wójt Gminy;</p> <p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Korytnicy;</p> <p>Szkoły;</p> <p>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>Policja</p>	<p>Praca ciągła</p>



**Obszar II. Oświata, kultura i turystyka**

**Cel główny 4 - Dążenie do stworzenia świadomego i aktywnego społeczeństwa lokalnego opartego na wiedzy.**

Cele szczegółowe	Realizatorzy i podmioty wspierające	Okres realizacji
<p>Tworzenie nowoczesnego systemu edukacji i oświaty,                      Udostępnianie i rozpowszechnianie bogatej oferty edukacyjnej,                      Wyrównywanie szans edukacyjnych i rozwojowych,                      Podejmowanie szeregu inicjatyw działań na rzecz turystyki,                      Inspirowanie działań w obszarze kultury,                      Aktywizacja mieszkańców w zakresie sportu, rekreacji i turystyki,                      Promowanie rozwijania zainteresowań i integracji społecznej                      Modernizacja bazy sportowej przy placówkach szkolnych                      Doposażenie szkół w nowoczesny sprzęt i środki dydaktyczne.                      Opracowanie i wdrożenie zasad dostępu do usług edukacyjnych różnych grup społecznych.                      Alternatywne formy wychowania przedszkolnego                      Likwidacja barier architektonicznych w placówkach kulturalno-oświatowych.                      Doskonalenie kadry pedagogicznej i administracyjnej                      Opracowanie i wdrożenie programu pomocy psychologicznej i pedagogicznej                      Prowadzenie zajęć korekcyjno-wyrównawczych                      Upowszechnianie aktywnych, bezpiecznych form spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież.                      Tworzenie kalendarza imprez kulturalnych i</p>	<p>Wójt Gminy;                      Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Korytnicy;                      Szkoły; parafie, grupy nieformalne                      Jednostki Ochotniczej Straży pożarnej,                      biblioteka,                      stowarzyszenia</p>	<p>Praca ciągła</p>

<p>sportowych.</p> <p>Tworzenie nowych przedsięwzięć kulturalnych o znaczeniu lokalnym i regionalnym, organizowanie imprez kulturalnych o zasięgu lokalnym (festyny) dla rodzin.</p> <p>Organizacja spotkań dla mieszkańców ze znanymi ludźmi sztuki, kultury, literatury i polityki.</p> <p>Działania zmierzające do ożywienia czytelnictwa wśród dorosłych, dzieci i młodzieży.</p> <p>Działalność promocyjno - wydawnicza poświęcona możliwościom turystycznym na terenie gminy</p>		
--	--	--

### **Obszar III. Inicjatywy dla społeczności lokalnej w tym dla rodzin, dzieci i młodzieży**

#### **Cel główny 5 – Stworzenie perspektyw dla dzieci i młodzieży**

Kluczowym zagadnieniem do rozwiązania w tym obszarze jest stworzenie na terenie gminy miejsc rekreacji i spędzania wolnego czasu dla młodzieży. Problem ten najskuteczniej rozwiązałyby powstanie Gminnego Ośrodka Kultury. Młodzież mogłaby na miejscu rozwijać zainteresowania i talenty, zarówno te intelektualne, jak i sportowe. Uprawianie sportu, oprócz dużych wartości wychowawczych, angażuje także wolny czas, zapobiegając w ten sposób popadaniu w nałogi i uzależnienia oraz rodzeniu się patologii.

<b>Stworzenie perspektyw dla dzieci i młodzieży</b>		
<b>Cele szczegółowe</b>	<b>Realizatorzy i podmioty wspierające</b>	<b>Okres realizacji</b>
<p>Wspieranie rodzin poprzez pomoc materialną i zapewnienie udziału w spotkaniach ze specjalistami</p> <p>Tworzenie na terenie gminy infrastruktury sportowo – rekreacyjnej lub zapewnienie do niej dostępu ( sale gimnastyczne, boiska szkolne)</p> <p>Stworzenie dzieciom i młodzieży alternatywnych</p>	<p>Wójt Gminy;</p> <p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Korytnicy;</p> <p>Szkoły;</p> <p>Gminna Komisja Rozwiązywania</p>	<p>Praca ciągła</p>



<p>metod spędzania wolnego czasu (świetlice opiekuńczo – wychowawcze, kółka zainteresowań, itp.),</p> <p>Dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych oraz przeznaczenie środków finansowych na zatrudnienie instruktorów i trenerów prowadzących pozalekcyjne zajęcia sportowe dla młodzieży szkolnej i poza szkolnej.</p> <p>Organizowanie różnych rozgrywek, konkursów mających na celu rozwój zainteresowań młodzieży i propozycję spędzania wolnego czasu.</p> <p>Ułatwienie dostępu do sieci poradnictwa i wspierania w sytuacjach kryzysowych poprzez kontakt z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Węgrowie.</p>	<p>Problemów Alkoholowych parafie</p>	
---	---------------------------------------	--

#### **Obszar IV. Bezpieczeństwo społeczne, profilaktyka i ochrona zdrowia**

##### **Cel główny 6- Działania na rzecz integracji osób niepełnosprawnych, starszych i przewlekle chorych.**

Starzenie się społeczeństwa, brak rodziny czy krewnych w miejscu zamieszkania powoduje: coraz większe problemy z przeciwdziałaniem samotności osób starszych i z utrzymaniem kontaktów w środowisku zamieszkania.

Należy wspierać procesy rozwojowe niepełnosprawnych, w tym ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży, aby umożliwić im osiągnięcie samodzielności w życiu dorosłym.

<b>Działania na rzecz integracji osób niepełnosprawnych, starszych i przewlekle chorych.</b>		
<b>Cele szczegółowe</b>	<b>Realizatorzy i podmioty wspierające</b>	<b>Okres realizacji</b>
<p>Rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych.</p> <p>Podjęcie działań na rzecz likwidacji barier architektonicznych uniemożliwiających dostęp do dóbr i usług osobom starszym i niepełnosprawnym.</p> <p>Edukacja dzieci i dorosłych w zakresie przybliżenia problemów osób niepełnosprawnych.</p> <p>Pomoc w okresowym wyręczaniu opiekunów rodzinnych.</p> <p>Pomoc w wyposażaniu mieszkań chronionych dających możliwość utrzymania maksymalnie długiej samodzielności.</p> <p>Działania na rzecz aktywizacji osób starszych – Klub Seniora (integracja osób starszych z młodzieżą i dziećmi w wieku szkolnym poprzez wspólne spotkania okolicznościowe, wspomaganie mieszkańców w zagospodarowaniu czasu wolnego)</p> <p>Działania na rzecz aktywizacji kobiet w środowisku wiejskim (Koło Gospodyń Wiejskich)-rozbudzenie zainteresowań w działaniu na rzecz społeczności lokalnej, zachęcanie kobiet ze środowiska wiejskiego do kontynuacji dawnych tradycji.</p> <p>Rozwój rehabilitacji dla osób niepełnosprawnych.</p>	<p>Wójt Gminy;</p> <p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Korytnicy;</p> <p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Węgrowie;</p> <p>Szkoły</p> <p>Grupy nieformalne</p> <p>Parafie</p> <p>Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej</p>	<p>2016 - 2025</p>



**Cel główny 7- Działania na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin patologicznych i zagrożonych patologiami**

Problem patologii jest niesamowicie trudny do zdiagnozowania, a wynika to często z powszechnego podejścia tak osób jak i całych rodzin do tematu traktowanego jako tabu, które uniemożliwia otwarte mówienie o sprawach i problemach kłopotliwych, wstydlivych itp. Jednym z patologicznych zjawisk jest przemoc fizyczna, która z roku na rok, choć przy dużym nacisku na walkę z nią, wzrasta. Szczególnie zatrważający jest fakt, iż najczęściej ofiarami przemocy są dzieci. Doświadczają one agresji w różnych środowiskach, najczęściej w szkole, rzadziej w domach rodzinnych. Przemoc fizyczna w rodzinie, moralne znęcanie się nad członkami rodziny, czy nadużywanie alkoholu mogą być przyczyną, jak również skutkiem innych patologicznych zjawisk. Prowadzą do osłabienia więzi rodzinnych, rozpadu małżeństw a nawet do rozwoju przestępczości wśród dzieci i młodzieży. Kolejnym problemem pomimo szeregu kampanii propagujących informacje o szkodliwości spożywania alkoholu jest spożywanie go przez coraz to młodsze społeczeństwo. Wynika to z łatwości dostępu do alkoholu i ubogiej oferty spędzania czasu wolnego przez młodych ludzi, którzy właśnie często za sprawą alkoholu urozmaicają sobie życie i czas wolny.

Mało jest natomiast danych na temat zażywania narkotyków. Nie można jednak wykluczyć, iż problem ten w jednostkowych przypadkach, zwłaszcza wśród młodzieży sporadycznie występuje lub pojawi się w najbliższym czasie. Dlatego, nawet nie mając jeszcze danych o ilości i skali tego zjawiska należy informować o niekorzystnych konsekwencjach spożywania substancji psychoaktywnych, zgodnie z zasadą - „lepiej zapobiegać niż leczyć”.

Najlepszym sposobem na reagowanie i zwalczanie negatywnych zjawisk społecznych jest profilaktyka. Negatywna ocena skłania do traktowania takich zjawisk w kategoriach zagrożeń i podejmowania wysiłków w celu ich eliminacji lub choćby ograniczania. Dlatego też władze gminy powinny systematycznie monitorować wszelkiego rodzaju zachowania patologiczne.

<b>Działania na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin patologicznych i zagrożonych patologiami</b>		
<b>Cele szczegółowe</b>	<b>Realizatorzy i podmioty wspierające</b>	<b>Okres realizacji</b>
<p>Informowanie rodzin o dostępnych formach pomocy.</p> <p>Promocja wartości rodzinnych.</p> <p>Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie nowoczesnych metod wychowawczych.</p> <p>Koordinacja działań i współpraca ośrodka pomocy społecznej, szkoły, instytucji kościelnych w zakresie wsparcia udzielanego rodzinie.</p> <p>Działania korekcyjno – edukacyjne mające na celu ograniczenie przemocy w rodzinie skierowane do potencjalnych sprawców przemocy w rodzinie.</p> <p>Wspieranie inicjatyw służących wszechstronnemu rozwojowi dzieci i młodzieży (poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych, kółka zainteresowań, mini schola , chór)</p> <p>Ochrona dzieci i młodzieży przed nieprzystosowaniem społecznym , marginalizacją i społecznym wykluczeniem</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- wspieranie idei wolontariatu sprzyjającej postawie charytatywnej</li> <li>- inicjowanie programów edukacyjno – wychowawczych przeciwdziałających patologiom społecznym dzieci i młodzieży</li> <li>- wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez oddziaływania kulturalne ( wycieczki)</li> <li>- udział w różnych formach zajęć rozwijających indywidualne zainteresowania</li> <li>- kształtowanie więzi ze środowiskiem</li> </ul>	<p>Wójt Gminy;</p> <p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Korytnicy;</p> <p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Węgrowie;</p> <p>Szkoły</p> <p>Parafie</p> <p>biblioteka</p>	<p>Praca ciągła</p>



lokalnym		
----------	--	--

**Cel główny 8 - Wzmocnienie i intensyfikacja działań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Korytnicy.**

Ustawowym zadaniem pomocy społecznej jest zaspokojenie niezbędnych podstawowych potrzeb życiowych osób i rodzin, które same nie są w stanie poradzić sobie z różnego rodzaju problemami. Wzmocnienie działań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Korytnicy może nastąpić poprzez przywrócenie funkcji integracji i aktywizacji społecznej, które były ograniczane w konkretnych działaniach poprzez stereotypową wizję o wyłącznie interwencyjnym charakterze polityki społecznej.

Z uwagi na istotny wpływ działań władzy samorządowej w tym działalności GOPS na kształtowanie ogólnego wizerunku gminy, konieczne jest stałe podnoszenie jakości usług publicznych oraz sprawności struktur instytucjonalnych.

Najsukuteczniejszą drogą prowadzącą do realizacji tych zadań jest ciągłe podnoszenie kwalifikacji kadry zarządzającej oraz kadry urzędniczej w gminie. W ramach realizacji celu przewiduje się udział w szkoleniach z zakresu tematyki związanej z działaniami urzędu gminy, szkolenia specjalistyczne pomocy społecznej, przygotowywania wniosków w ramach programów pomocowych, itp.

Działania GOPS w Korytnicy powinny się skupić na doprowadzeniu do możliwie pełnego usamodzielnienia osób i całych rodzin oraz doprowadzeniu do integracji tychże osób i rodzin ze środowiskiem. Poza tym celem działalności GOPS jest zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.

<b>Wzmocnienie oddziaływania i intensyfikacja działań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Korytnicy.</b>	
<b>Cele szczegółowe</b>	<b>Realizatorzy i podmioty wspierające</b>
Wzmocnienie kadrowe Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Korytnicy.	Wójt Gminy;
Współpraca GOPS z organizacjami społecznymi i koordynacja wspólnie podejmowanych działań.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Korytnicy;
Wprowadzenie nowoczesnych metod pracy i	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Węgrowie

podnoszenie kwalifikacji osób zatrudnionych w GOPS w Korytnicy. Udział pracowników GOPS w szkoleniach, kursach, warsztatach. Wymiana doświadczeń, korzystanie z pozytywnych wzorców innych gmin.	
--	--

## V. ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest procesem, w który zaangażowane powinny być wszystkie podmioty działające w obszarach objętych Strategią. Działania opisane w Strategii skierowane są nie tylko do osób i grup defaworyzowanych, ale skierowane są do całej społeczności Gminy Korytnica.

Koordynatorem wdrażania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Korytnicy. Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wspomagani są w pracach nad partycypacją i wdrażaniem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Ustalone cele i kierunki działań rozwoju społecznego gminy będą realizowane także przy aktywnym zaangażowaniu i współpracy różnego typu instytucji i organizacji z terenu Gminy Korytnica. Występujące pozytywne więzi pomiędzy mieszkańcami powodują podejmowanie wspólnych działań na rzecz rozwiązywania spraw społecznych. Strategia nie wyczerpuje wszystkich działań, które można by uwzględnić w dokumencie. Wybrano najważniejsze i najpilniejsze. Kryterium wyboru były praktyczne możliwości kontynuowania działań już realizowanych i nastawienie na zahamowanie i przeciwdziałanie negatywnym skutkom najważniejszych problemów społecznych. Aktywizację zaniedbanych środowisk, ze wskazaniem wybranych instrumentów realizacji i niektórych partnerów społecznych (organizacje pozarządowe).

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem partycypacyjnym tj. otwartym na tematykę społeczną w tym na aktualizację i zmiany stosownie do potrzeb i zgłaszanych problemów społecznych. Stanowi ona dokument programujący życie społeczności lokalnej, dlatego też w sposób zamierzony została sformułowana na takim poziomie ogólności, aby była elastyczna i stwarzała możliwość dostosowywania realizowanych w oparciu o nią działań do zmieniających się zjawisk i problemów społecznych oraz zmian przepisów prawa, które wyznaczają obszary interwencji w polityce społecznej.



Przeglądy strategii zakłada się realizować cyklicznie stosownie do zgłoszonych potrzeb. Powodem zmian i aktualizacji strategii mogą być:

- wybór zadań do realizacji w danym roku budżetowym
- nowe oczekiwania społeczności lokalnej
- zgłoszone potrzeby określonych grup społecznych
- zmiana czynników środowiska zewnętrznego
- zmiana uregulowań prawnych, społeczno-ekonomicznych
- możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych.

Zakłada się, że przy wyborze zadań do realizacji na dany rok budżetowy, uwzględniane będą nie tylko istniejące zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, ale także nowo powstałe, a nie ujęte zadania.

### **5.1 Monitoring Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.**

Istotnym elementem realizacji założeń i celów Strategii jest monitoring jej wdrażania, który wymaga operacjonalizacji celów, ich mierzenia i analizowania. Monitoring jest to stała i ciągła obserwacja ilościowych oraz jakościowych zmian pewnych wielkości, mająca na celu zapewnienie informacji zwrotnych na temat skuteczności i efektywności wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów społecznych w gminie Korytnica, a także jego ocenę i zmianę. Monitoring służy badaniu i ocenie sposobu oraz efektywności dochodzenia do wyznaczonych celów i zadań, a także poziomu ich osiągnięcia.

#### **Wskaźniki:**

- ilość osób jaka podejmie zatrudnienie
- poprawa sytuacji materialnej rodzin
- zmniejszenie liczby klientów pomocy społecznej
- ilość osób jaka podejmie leczenie odwykowe
- ilość rodzin objętych pomocą w związku z przemocą
- ilość dzieci jaka weźmie udział w zajęciach pozalekcyjnych
- ilość zorganizowanych zajęć pozalekcyjnych

Prowadzony monitoring zmieniających się potrzeb, a także problemów społecznych umożliwi dostosowanie usług publicznych do zmieniających się okoliczności. Ustala się, że nad całością przebiegu procesu monitorowania, a także ewaluacji osiągniętych rezultatów Strategii czuwać będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Korytnicy.

Jednym z narzędzi procesu monitorowania Strategii będzie, każdego roku przedkładana Radzie Gminy ocena zasobów pomocy społecznej przygotowywana w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Monitorowane będą również określone wskaźniki realizacji działań przypisane każdemu z wyznaczonych celów strategicznych.

Istotnym narzędziem monitoringu Strategii będzie również analiza sprawozdań rzeczowo-finansowych oraz efektów pracy innych podmiotów zaangażowanych w realizację Strategii.

## **5.2 Źródła finansowania**

Rozpoznane i zidentyfikowane kierunki działań, cele i działania społeczne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w gminie Korytnica wymagają stałych źródeł wsparcia społecznego i finansowania budżetowego.

Sposoby pozyskiwania środków finansowych na realizację działań społecznych to:

- Środki finansowe pochodzące z budżetu gminy w zakresie finansowania zadań własnych gminy w zakresie pomocy społecznej oraz w innych obszarach ujętych w strategii,
- Środki finansowe pochodzące z budżetu państwa na zadania zlecone gminie przez administrację rządową,
- Inne

## **ZAKOŃCZENIE**

Opracowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie gminy Korytnica pozwoli na celowe, systematyczne i planowe dążenie do osiągnięcia wytyczonego celu. Sukces jej realizacji zależy od wielu czynników, zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych. Największym z zagrożeń jest zahamowanie rozwoju gospodarczego kraju i osłabienie tendencji wzrostowych. Wzrost poziomu dochodów ludności stanowić będzie najlepszą gwarancję rozwiązywania podstawowych problemów społecznych, jakimi są bezrobocie, ubóstwo i alkoholizm.

Realizacja strategii wymaga zaangażowania całej wspólnoty gminnej w tym także wsparcie instytucji pożytku publicznego, kościoła czy władz szczebla powiatowego i wojewódzkiego.



Wdrożenie programu rozwiązywania problemów społecznych przyczyni się do znaczącego ograniczenia występujących na terenie gminy problemów społecznych. Jego efektem będzie znaczący wzrost poziomu życia obywateli oraz integracja lokalnej społeczności. Gminie zaś pozwoli na ograniczenie wydatków na szeroko rozumianą pomoc społeczną i skierowanie większych nakładów finansowych na modernizację infrastruktury społecznej i rozwój społeczny na rzecz pożądaney zmiany społecznej.

**PRZEWODNICZĄCY**

*Rady Gminy*

*Janusz Tarapata*